

GOSPODARSTVO

TRGOVINA • FINANCA • INDUSTRIJA • OBRT • KMETIJSTVO

LETO XI ŠT. 250
PETEK, 19. APRILA 1957
TRST, UL. GEPPA 9 - TEL. 38-933

SVETOVNA DIPLOMACIJA PRED USODNO IZBIRO

ČLOVEŠTVO NA RAZPOTJU

Kdor količak prebira liste v zadnjem času, mora imeti občutek, da ni danes samo mednarodna diplomacija pred silnimi vprašanji vpravi svetovnega merila, ki jih postavlja najnovejši politični in gospodarski razplet, temveč da je sploh zgodovina človeštva prispela na razpote, od koder vodita dve poti: ena k rešitvi iz današnje duhovne in gnotne bede, druga k dokončni pogubi, popolni propasti.

Ni slučajno, da se po svetu — v zadnjem času v Zahodni Nemčiji — oglašajo enotni, ki svaro svoje volje pred posledicami uporabe atomskega orožja in nadaljevanja poskusov z atomskimi in vodiki bombami; ti spravlajo v nevarnost zdravje in obstanek človeštva. Na Anglesko je prispelo posebno odposlanstvo z Japonskega z zahtevno, naj bi angleska vojska ne izvršila več nobenega poskusa z razstrelitvijo vodikove bombe na otokih v bližini Japonske. Japonci so protestirali tudi proti zadnjim eksplozijam v Sibiriji, čes da ogrožajo zdravje japonskega naroda. Angličji, ki navadno ohranjajo tudi v kritičnih časih med vsemi narodi še najbolj hladno kri in ki se pri svoji sklepi dajo voditi od hladnega razuma, niso ugodili Japoncem.

Očitno nobena velika država neče ostati za drugo vleeslo, ki pripravila najhujše vrste orožja. Kancelar Eisenhower je prav to povedal znanstvenikom, ki so nastopili proti temu, da bi se nemška vojska vabila v uporabljanje atomskega orožja. Ali naj se po vsem tem tekma v oboroževanju z atomskim orožjem in izpolnjevanju atomske in vodikove vojne nadaljuje?

Po mednarodni napetosti, ki sta jo povzročila vstaja na Madžarskem in kriza ob Sueškem prekopu, so se odnosi med Vzhodom in Zahodom tako poslabšali, da v tem trenutku ni upanja, da bi predstavniki velikih držav sedli za zeleno mizo in zopet poskušali najti pot k omejitvi oboroževanja. Organizacija združenih narodov nima danes potrebne sile, da bi lahko uspešno posegla na to področje. Pri vsem tem še ni izgubljena zadnja nada. Zdi se namreč, da bodo gospodarske razmere in beda, v katero vidi neizprosno oboroževanje, prisilile človeštvo, da se iz trezni.

Mar ni značilno, da so se Angličji kljub temu, da je njihova država članica Atlantske zveze (NATO), na lastno pest odločili, da zmanjšajo svojo vojsko. In da je angleški predsednik Mac Millan Eisenhowerju na Bermudih jasno povedal, da Anglija ne more več sodelovati v gospodarskem bojkotu Kitajske. Eisenhower je na tiskovni konferenci povedal, da se Amerika načelno ne bo odrekla gospodarskemu bojkotu Kitajske, vendar ne bo zahtevala od svojih zaveznikov, da ji v tem pogledu sledijo. Čeže torej, da je skrb za življenje in strah pred bedo tisto gibal, ki žene človeštvo k sodelovanju. V sodelovanju pa je že rešitev.

ZAHODNE DRŽAVE PROTI GOSPODARSKEMU BOJKOTU KITAJSKO

Angleški listi poročajo iz Washingtona, da se je ameriška diplomacija vda-

Premajšna pomoč Poljski

Po vestih iz Washingtona je poljsko odposlanstvo, ki se pogaja za ameriško pomoč za obnovo poljskega gospodarstva, pričakovalo večje razumevanje s strani ameriške vlade. Poljski so računali, da bodo z ameriško denarno pomočjo lahko bolj sprostiti svoje gospodarstvo in zvišali življenjsko raven. Poljski so menja, da so Američani predložili čakali s svojimi protipredlogi. Amerika je pripravljena dati Poljakom pomoč v višini 50-57 milijonov dolarjev, medtem ko so Poljski prvotno zahtevali 125-300 milijonov dolarjev. Američani so čakali 4 tedne, preden so jasno povedali, koliko so pripravljani dati; vendar so dodali, da bi Poljski za časa novega ameriškega finančnega leta lahko prejeli več.

Po ameriški ponudbi bi Poljska prejela 25 milijonov dolarjev v kmetijskih prezeških — predvsem v bombažu in žitu — 30 milijonov v obliki posojila za nakup drugega blaga, kakor umetnih gnojil, semen in kmetijskega orodja, 20 milijonov dolarjev pa bi Američani dali na razpolago Poljakom za nakup rudniške opreme v Zahodni Nemčiji. Ta oprema je Poljakom nujno potrebna, ker hočejo povečati proizvodnjo in izvoz premoga. Na Američane je vplivala neugodno okolnost, da bi si Poljski radi nabavili ameriške prezeške ne za takojšnjo uporabo, temveč za rezervno, kar bi odpravilo prisilno oddajo na kmetih. Predstavniki Amerike so izjavili, da bo vlada lahko zahtevala od Kongresa pooblastilo za večjo pomoč Poljski, ako se na Poljskem res pokaže potreba po njej.

MANJŠA OBVEZNA ODDAJA NA POLJSKEM

Poljska vlada je zmanjšala obseg obvezne kmetijske oddaje. Kmetje bodo odslej oddajali manj žita in drugih pridelkov po določenih cenah, ki so nižje kakor na prostem trgu. Celotno je bila obvezna oddaja zmanjšana za 630.000 ton. Letos ne bo oddalo svojih pridelkov 2,630.000 malih hektarov, ki so lansko leto morali oddati po uradnih cenah določene količine.

la pritisku Vel. Britanije, Francije in Japonske in še nekaterih drugih držav, ki želijo odpravo gospodarskega bojkota Kitajske. Zaradi gospodarskih razmer pritiska javno mnenje v omenjenih državah, da bi se trgovina s Kitajsko pospešila. Američani bodo upoštevali te želje in bodo pustili Angliji, Franciji in Japonski, da po svoje uredijo izmenjavo s Kitajsko; sami pa bodo še nadalje nadzirali izvoz določenih vrst blaga na Kitajsko. V tem pogledu bodo samo deloma popustili. Prepričani so, da je ameriški gospodarski bojkot Kitajske učinkovit.

Med zahodnimi državami obstoji poseben komite, v katerem so predstavniki 14 držav, ki določa, katero blago se lahko izvaža na Kitajsko in katero se zaradi strateškega pomena ne sme izvažati.

NAD 5 MILIJARD ZA EN IZSTRELEK

Poleg zdravnikov in drugih izobražencev, ki so v strahu za zdravje in obstanek današnjega človeštva, vznemirjajo današnje oboroževanje in izdelava najstrašnejšega orožja tudi gospodarstveniki in finančniki. Od kod denar za takšne vrste današnjega orožja, kakor je atomsko orožje, ali vodikovi izstrelki, ki bodo nesli tudi do 5.000 km daleč, usmerjevalne obrambne rakete ali izstrelki, ki bodo avtomatično leteli proti napadajočemu letalu? Od kod denar za podmornice, ki jih bodo vodili iz daljave, moderne letalonosilke, podmorske bombe in še drugo orožje, ki si ga človeška domišljija komaj more zamisliti.

Znano je, da je Eisenhower predsedniku angleške vlade Mac Millanu na sestanku na Bermudih obljubil usmerjevalne izstrelke, ki jih prištevajo k srednji vrsti. Američani imajo namreč še močnejše. Angličji bodo prejeli iz-

strelke brez užigalne kapice, ki jih bodo Američani hranili v bližini ter jih izročili Angležem samo v skrajnem primeru. To zahteva ameriški zakon.

Gospodarstveniki in davčnega zavezance bo zanimalo, da stane takšen izstrelak 5 milijard 250 milijonov lir, to je prav toliko kolikor stane bombnik za prevažanje atomske bombe. Takšnih bombnikov (B 52) imajo danes Američani okoli 600 vstevši tiste, ki jih še gradijo. Po vsem tem so Američani samo v ta letala vložili 3150 milijard l.r. Letalonosilka, ki jo gradijo za takšne bombnike, bo stala 325 milijard lir. Računajo, da stane lovsko ameriško letalo okoli 795 milijonov lir.

Nekatero vrste sodobnega ameriškega orožja so nekoliko cenejše. Tako stane usmerjevalni izstrelke »Talosa«, ki ga uporabljajo za obrambo pred letali, 127 milijonov lir. K temu je treba dodati še ceno atomskega naboja in vsega ogradja, ki je potrebno za izstrelitev. Če pomislimo, koliko takšnih obrambnih izstrelkov je potrebnih za obrambo velikih mesta pred letali, sta lahko predstavljam koliko milijard in milijard pojde za protiletalsko obrambo v bodoče. Kje naj vzamejo države oziroma narodi te ogromne vsote?

LETALONOSILKE NA ATOMSKI POGON

Američani so zgradili že dve podmornici na atomski pogon. Te dni so njihovi izvedenci dovršili svoje načrte za letalonosilko, ki jo bo gnala atomsko energija. Z graditvijo naj bi pričeli že to poletje. Ladja bo stala 187 milijard 500 milijonov lir, to je dvakrat več kakor največja ameriška potniška ladja (»United States«) ter bo večja kakor sedanja ameriška letalonosilka »Forrestal«, ki obsega 70.000 ton. Do leta 1966 nameravajo Američani zgraditi 6 takšnih letalonosilk.

Prešibka podlaga francoske blaginje

Nora Beloff je pred obiskom angleške kraljice Elizabete II. v Franciji poslala londonskemu listu »The Observer« dopis pod naslovom »Stara in nova Francija«. V uvodu je zapisala, da bodo Francoski kraljici gotovo razkazali razkošje iz starih časov francoske zgodovine, nato pa piše o življenju v današnji Franciji približno takole:

Vsakdo lahko vidi znamenja napredka že po številu novih avtomobilov na cestah in po televizijskih antenah na strehah, pa tudi po številu pralnih in električnih aparatov v izlozih trgovin v delavskih predmestjih. Francozi imajo preveč okusa, da bi sprejeli pretirano ameriško reklamo; na them si je množica proizvodnja v Franciji odprla pot do ameriške življenjske ravni, to je do ugodnega življenja. Povprašanje velja, da francoska družina še nikdar v preteklosti ni tako dobro živela kakor danes.

Možni rodovi zahtevajo vzgojni sistem, ki bi ustrezal sodobni družbi. Predobrazba šole je bila že pripravljena. Nova šola bo odprla francoskim talentom vse možnosti za raziskovanje in odkritja. Toda vsi ti uspehi ne morejo zakriti nevarnosti, ki se kaže na obzorju.

Ves Pariz govori o visokih cenah in inflaciji; toda vse to so samo znamenja. Vzmernarja pa okolnost, da danes Francija živi čez svoje dejanske možnosti. Da bi lahko zadostila zahtevam svojih amerikaniziranih državljanov, ne more investirati več kakor njeni evropski sosedje. Dokler bo Francija obremenjena z ogromnimi finančnimi stroški zaradi vstaje v Alžirju, dokler bo morala imeti pod orožjem pol milijona

mladih sil, ne bo mogla dohitevati svojih sosedov, organiziranih v evropskem enotnem tržišču. Tako Nora Beloff.

VLADA POBILA INFLACIJO

Da bi država privabila čimveč denarja v banke in s tem preprečila nadaljnje naraščanje cen, je Banque de France zvišala obrestno inero od 3 na 4%. Narodna banka računa, da bo povpraševanje po novih posojilih s strani trgovine in zasebnih industrijskih podjetij popustilo in da bo tako prišlo v obtoč manj denarja. Tudi kupovanje na obroke ni več popolnoma prosto. Kupec mora zdaj pri nakupu plačati vsaj 30% vrednosti blaga. Finančni minister Ramadier je zahteval, da se morajo državni izdatki zmanjšati za 250 milijard frankov, in sicer 100 milijard za civilne potrebe in 150 za vojaške. Parlament je končno pristal, da se morajo izdatki za civilne potrebe zmanjšati za 150 milijard, vojaški pa za 100 milijard frankov. Kljub vsemu bo primanjkljaj v državnem proračunu znašal še 1500 milijard frankov. Za pobijanje vstaje v Alžirju potroši vlada okoli 400 milijard frankov na leto, medtem ko izda za nabavo orožja v Ameriki drugih 200 milijard.

PRED PRAZNIKI DVA DNI NE BODO VOZILI VLAKI

Francoske sindikalne organizacije, katerim so se pridružili tudi katoliški sindikati, so proglasile dvodnevno železniško stavko (17. in 18. aprila), s katero hočejo protestirati proti dražnjivi in proti blokiranju plač, ki ga je odredil finančni minister.

LAKOTA BO PREJ IZTREZNILA ČLOVEŠTVO KAKOR VODIKOVA BOMBA

200 polovica človeštva, ki šteje okoli 250 milijonov ter ravni še ni dosegla! Najhujši položaj je v Aziji; to je prava »velika lakota«. Indija, ki šteje okoli 400 milijonov, proizvaža živeža za komaj 300 milijonov. Sto milijonov, ki bi takoj moralo umreti za gladom, strahotno obremenjuje ostalo prebivalstvo in povzroča splošno stanje lakote ali vsaj nezadostne prehrane. Zato pa je tudi v Indiji čez 90 milijonov oseb, ki jih stresa mrzlica ali pa bolehalo za drugimi boleznimi. V podobnem položaju je Indokina, Indonezija, Filipinski otoki, Kitajska in Japonska.

Če upoštevamo, da je navadnemu delavcu potrebno potreben dnevni obrok 3600 kalorij, nam bo jasen tragičen položaj nekaterih azijskih delavcev. Dnevna hrana ima naslednjo množino kalorij v posameznih državah: 1593 kalorij v Indiji, 1795 kalorij na Japonskem, 2115 kalorij na Kitajskem. Zelo pomanjkljiva je hrana glede kalorij in vitaminov tudi v Afriki in v obširnih predelih Južne in Srednje Amerike.

POVPREČNI DOHODEK V AMERIKI IN INDIJI

Bedno stopnjo ljudskih množic lahko izrazimo tudi z višino dohodkov: Povprečni letni dohodek severnoameriškega državljanja znaša 1452 dolarjev, v Kanadi 870 dol., Švici 840 dol., v Danskem 789 dol., Švedskem 780 dol. itd. Povprečen dohodek človeka na svetu je komaj 100 dolarjev letno! Vzrok temu je nerazvitost azijskih in afriških dežel, kjer srednji letni dohodek ne

V AVSTRIJI premalo izumiteljev

Patentno pravo je bilo v stari Avstriji urejeno z zakonom o zaščiti iznajdb, ki je bil uveljavljen dne 1. januarja 1899. Istega dne je pričel poslovati avstrijski patentni urad na Dunaju, ki mu je bilo poverjeno sprejemanje in preizkušanje prijav ter podeljevanje patentov. Poslovanje tega urada je zaradi zelo dobrih gospodarskih odnosov med bivšo Avstrijo in inozemstvom ne nehoma naraščalo do prve svetovne vojne. V letu 1913 je bilo prijavljenih uradu nad 11.000 iznajdb. To število ni bilo kasneje nikoli več doseženo. V dobi prve republike je največ prijav (9223) bilo vloženih leta 1931. Zaradi gospodarskega mrtvila v sledečih letih se je število prijav še znatno znižalo, a leta 1937 se je zopet povzpelo na 8216. Leta 1941 je nacistična oblast avstrijski patentni urad ukinila in njegove registre prenesla na nemški patentni urad v Berlinu.

Druga avstrijska republika je takoj po osvoboditvi vzpostavila dunajski urad in ta je že meseca avgusta 1945 ponovno pričel poslovati. Od takrat je zopet obnovljen njegov mednarodni sloves in prijave zopet naraščajo. Od leta 1945 do konca leta 1956 je bilo vloženih pri njem 75.000 prijav.

Poslovanje urada postaja z napredovanjem tehnike vedno bolj težavno. Število patentnih spisov v najpomembnejših kulturnih državah, ki jih je treba vse upoštevati pri preizkušanju iz vidika novosti prijavljenih iznajdb, narašča od leta do leta in šteje že nad 55 milijona predmetov. Kljub temu se vrši preizkušanje na Dunaju razmeroma hitro. Zato prihaja dunajskemu patentnemu uradu vedno več prijav iz inozemstva. V krogih strokovnjakov je dunajski urad na glasu, da ni preizkušnja novosti nikjer drugje tako hitra in zanesljiva. Od leta do leta narašča zato število prijav iz inozemstva. Na vsakih sto prijav jih je leta 1955 bilo iz inozemstva 55, leta 1956 pa že preko 60, a število avstrijskih prijav v zadnjih letih pada. S pristojne avstrijske strani se v zvezi s tem pojavom izraža resna zaskrbljenost, da se bodo v Avstriji v tehnični proizvodnji v bodoče še bolj kot doslej uporabljali inozemski patenti.

ARABCI GROZIO ZAHODNI NEMČIJI

Po ameriških poročilih iz Bonna so arabske države dale razumeti zahodnonemški vladi, da bodo Arabci onemogočili vse napore Zahodne Nemčije, da bi se gospodarski stiki z arabskimi državami poglabili, ako bi zahodnonemška vlada diplomatsko priznala Izrael. To je namreč predlagal vodja zahodnonemške socialistične stranke Ollenhauer po svojem povratku iz Izraela. Ollenhauer je dejal, da Izraelci močno želijo, da bi se obnovili diplomatski odnosi med Zahodno Nemčijo in Izraelom. Danes vzdržuje diplomatske stike med Zahodno Nemčijo in Izraelom posebna izraelska misija v Kölnu, ki nadzira izvajanje nemško-izraelskega sporazuma o vojni odškodnini Izraelu.

Sirski poslanik v Bonnu Ibrahim Istuany je še nedavno izjavil, da bi bilo konec dobrim nemško-sirskim odnosom, ako bi Zahodna Nemčija pravno priznala izraelsko državo. Kljub temu računajo Izraelci, da bo Zahodna Nemčija priznala Izrael še v tem letu.

PARISKI VELESEJEM MESECA MAJA

Pariski industrijski velesejem odprejo 25. maja; odprt pa bo do 10. junija. Poseben poudarek bodo dali opremi za javna dela, tako najrazvitejšim gradbenim strojem, težkim dvigalom, strojem za mešanje cementa itd.

Končna razporeditev jugoslovanskih sejmov

Zagreb, aprila 1957

(Od našega stalnega dopisnika)

Sejsemske prireditve v Jugoslaviji so po daljšem tisanju in iskanju končno pridobile svojo ustaljeno obliko. Krog jugoslovanskih velesejmov bo zdaj zaključen z letošnjim odprtjem beograjskega velesejma. Ostali sejmji, med temi zagrebški velesejem in ljubljansko Gospodarsko razstavišče so se letos še

izpopolnili; to lahko trdimo tudi o novosadskem kmetijskem sejmu.

Poglejmo najprej na kratko, kakšne uspehe so pokazale sejsemske prireditve, organizirane v lanskem letu. Sejsemska dejavnost je bila vsekakor izredno živahna, saj je bilo lani okoli 25 raznih splošnih in specializiranih sejmov in razstav. Če navedemo lanske prireditve po abecednem redu mest, v katerih so bile prirejene, dobimo naslednjo sliko:

PRIREDITEV	RAZSTAVLJALCI				
	skupaj	domaći	Tuče države	Število obiskovalcev	Začeti v milijonih dni
Cakovec — Medmurski teden	167	167	—	—	—
Kranj — Gorenjski sejem	190	190	—	36.000	600
Leskovec — Sejem tkanin in tekstilnih strojev	139	124	7	25.000	7.350
Ljubljana — Gospodarsko razstavišče (9 prireditelj)	1600	1464	43	500.000	17.000
Maribor — Mariborski teden	128	182	—	100.000	1.800
Novi Sad — Mednarodni kmetijski sejem	1281	1213	9	250.000	20.000
Osijek — Razstava gozdarstva in lesne industrije	74	72	2	—	—
VIII. osijejski sejem	162	162	—	—	—
Skopje — Skopski sejem	230	230	—	60.000	6.500
I. Jugoslav. razstava tobaka	70	70	—	—	—
Split — Jadranski sejem	135	135	—	—	—
Zagreb — Spomlad. velesejem	1070	1070	—	91.000	7.000
Jesenski velesejem	4599	768	26	617.000	110.000
Mednarodni sejem knjig	410	60	15	15.000	60

Po vsem tem je na jugoslovanskih sejsemskih prireditvah v preteklem letu sodelovalo 10.185 podjetij, od tega 4.402 tuja razstavljalca, ki so predstavljali okoli 40 tujih držav iz Evrope, Azije, Afrike ter Severne in Južne Amerike. Število razstavljalcev se je v primeri s prejšnjimi leti povečalo na zagrebškem in novosadskem sejmu ter na prireditvah Gospodarskega razstavišča v Ljubljani pa tudi na drugih. S tem je dokazano privlačnost sejmov za notranjo in zunanjo trgovino. Po nepopolnih podatkih je bilo lansko leto na sejmu zaključeno za 150 milijard in 310 milijonov dinarjev kupcij; manjkajo podatki z nekaterih sejmov. Največ kupcij je bilo za ključence na zagrebškem velesejmu to je 77%. Sejsemske prireditve je obiskalo nad 1.427.000 oseb. V tem številu niso vključeni sami razstavljalci.

Med upravnimi sejmi je bil dosežen sporazum glede dejavnosti, ki je bila prepriščena posameznim sejmom, pa tudi glede časa, v katerem naj bodo. Gospodarsko razstavišče v Ljubljani bo še nadalje prirejalo specializirane prireditve; zagrebškemu velesejmu ostane značaj splošnega mednarodnega sejma Jugoslavije, novosadski sejem bo mednarodni sejem kmetijstva, medtem ko bo beograjski sejem, ki bo letos na novo odprt, prikazoval tehnične izdelke. Ostale prireditve bodo krajevne ali specializirane narave. Posebno pozornost bodo posvetili tudi jugoslovanskemu sejmu tobaka v Skopju. Po sklepu oddelka za sejme in razstave pri Zvezi trgovinskih zbornic FLRJ so bili za letošnje prireditve v Jugoslaviji določeni naslednji dnevi:

Beograd — Beograjski sejem tehnične in tehničnih pridobitev 23.VIII. 2.IX.

Kranj — Gorenjski sejem 19. VII. do 29. VII.

Leskovec — Sejem tkanin in tekstilnih strojev od 14. VII. do 21. VII.

Ljubljana — Gospodarsko razstavišče II. sejem mode in usnarstva 30. III. - 7. IV.

Sejem prometnih sredstev 25. V. - 2. VI.

II. sejem embalaže 29. IV. - 7. VII.

II. izvozni sejem 3. do 11. VIII.

III. vinski sejem 4. IX. - 15. IX.

IV. sejem radia, televizije in telekomunikacij 2. X. - 3. XI.

Maribor — Mariborski teden 26. VII. 4. VIII.

Novi Sad — Kmetijski sejem 24. VIII. - 2. IX.

Osijek — II. razstava gozdarstva, lesne industrije in sodobnega poljstva 18. V. - 26. V.

IX. Osijejski sejem 5. IX. - 13. IX.

Skopje — Skopski sejem meseca junija

II. razstava jugoslovanskega tobaka v Jeseni.

Split — Jadranski sejem 24. VIII. - I. IX.

AMERIKA NA MEDNARODNIH SEJMIH

Amerika se bo letos prvič uradno udeležila industrijskega velesejma v Poznaniu, ki bo meseca junija. Prav tako se pripravila na udeležbo mednarodnega velesejma v Bruslju, ki bo prihodnje leto. V ameriškem ministruvstvu za trgovino je poseben urad (OITF), ki organizira ameriško udeležbo na velesejmi v tujini. Američani so rezervirali 25.000 kv. metrov prostora v Poznaniu, kjer bodo zgradili tudi lasten paviljon s površino 15.000 kv. metrov. Lani je obiskalo poznanski sejem pol milijon obiskovalcev. Udeležilo se ga je 36 držav.

V Bruslju bodo Američani zgradili velik paviljon cilindrične oblike, ki bo meril v premeru 102 metra in bo visok 28,5 metra. Poleg sejma v Veroni in Milanu se bo Amerika letos spomlad udeležila sejmov v Parizu, Barceloni, Lyonu, Kazablanki, Frankfurtu, Utrechtu in Palermu.

Ameriški poslanik v Rimu g. Zellerbach je med svojim obiskom v Trstu napovedal, da bo Amerika zastopana tudi na tržaškem velesejmu, in sicer s poučno razstavo o ameriškem pomorstvu. Na sejmu v tujini pošilja Amerika posebno trgovinsko odposlanstvo. Tako prisostuje 5 ameriških odposlancev milanskemu velesejmu, 4 pa bodo poslani na velesejem v Palermu. Odposlanci, ki so bili določeni za Milan, so prišli v Italijo že sredi marca ter so obiskali razna italijanska središča kakor Rim, Bologno, Modeno, Genova in Torino, da bi stopili v stik z italijanskimi gospodarskimi krogi.

stev so nove možnosti, ki vsemu svetu, torej tudi nerazvitim dežlam nudi moderna poljedelska in živinorejska tehnika; proizvodnja in konzerviranje živil se danes lahko silno zviša, čeprav se poljedelstvu delo posveča vedno manjše število oseb.

V Združenih državah je bilo okoli leta 1800 nekaj čez 5 milijonov ljudi, ki so se skoraj vsi ukvarjali s poljedelstvom; toda donosnost kmečkega dela je bila tako nizka, da je kmetsko kmetijstvo potrebovalo v kvečjemu eno tretjino potreb druge osebe.

Od današnjih 163 milijonov ljudi, ki jih imajo ZDA, se posveča poljedelstvu komaj 12%, dočim se ukvarja z drugimi posli 88%. To pomeni, da vzdržuje vsak kmet 17 oseb. V resnici jih vzdržuje še več, ker je proizvodnja živil v ZDA čezmerna. Tu je nevarnost, da bi cena živilih toliko padla, da bi kmetje izgubili veselje do dela. Če danes se držijo cene le umetno s podporami severnoameriške vlade. Po isti poti grede tudi druge naprednejše dežele Amerike in Evrope: žito, bombaž, riž in mlečni izdelki postajajo za velike proizvajalce mrtva teža. Hrana mora biti »lukusna«. Donosnost zemljišč je tako narasla, da se ameriški kmet ne obotavlja »zapraviti« deset koruznih kalorij za krmo živali, zato da mu ta vrne eno okusnejšo kalorijo v mesu. Goveje meso je v potrošnji ameriške kuhinje na prvem mestu. Ljudstvo je do besedno prenasničeno. Amerikanci po

(Nadaljevanje na 3. strani)

Zagreb — Spomladanski velesejem 13. IV. - 23. IV.

Jesenski velesejem 7. IX. - 22. IX. Med beograjskim in novosadskim sejmom je bilo dogovorjeno, kakšno blago bosta razstavljala sejma, da bi se iste vrste blaga ne razstavljale na obeh sejmih hkrati. Obe prireditvi bosta namreč v istem času, in sta medseboj povezani. Spomladanski velesejem v Zagrebu ima letos prvič značaj mednarodne prireditve, ki bo izpopolnjena z razstavo tiskarske industrije; jesenska prireditve zagrebškega velesejma bo še nadalje splošnega značaja ter bo zavzemala površino 650.000 kv. metrov.

Število jugoslovanskih sejsemskih prireditelj je bilo zmanjšano, a njihova dejavnost bolj vseljena, da bi tako dosegla večji uspeh. V teku je tudi akcija, da bi jugoslovanska podjetja kupovala tuje proizvode na domačih sejmih.

M. V.

Vesele velikonočne praznike

želi vsem bralcem

„GOSPODARSTVO“

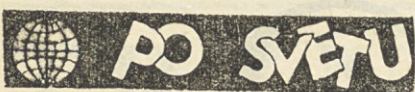
naše manjše

Eleganca v Ljubljani

Pred dvema leti sem menda zapisal, da ne drži več, da v ljubljanski kavarni lahko po obleki takoj ločim Tržačana od Ljubljancev. Če pojde tako naprej, nas bodo Ljubljanci celo prekosili. Mi imamo sicer na svojem sejmu modno revijo, toda Ljubljanci imajo zdaj kar vsej modni.

Slučajno sem tisti dan — to je bilo v soboto, 6. aprila — mimo okusno urejenih stojnic na Gospodarskem razstavišču prispel do glavne lope — arhitekti pravzaprav zahtevajo, da prav tako imajo sejmjskim lopam »hale« — prav v trenutku, ko je bila modna revija. Pod svodom ogromne lope, ki je stal krita, da te vleče kar v nebo, je stal oder, na katerega so prihajali manekeni vseh starosti, deklet, deklet in fantje. Napovedalec je razložil namen posameznih krojev in hkrati omenil izdelovalce blaga, konfekcijsko podjetje pa tudi frizerja, ki je strižal zlate lase.

Presenetili sta me dve reči: nagel vzpon tekstilnih tovarn in konfekcijskih podjetij po vsej državi ter eleganca njihovih kro

KOROŠKI SLOVENCI NISO ZADOVOLJNI

Slovenski tisk na Koroskem se v zadnjem času vedno bolj pritožuje, da vlada neprestano odlašala izvedbo znanega čl. 7. državne pogodbe, ki zagotavlja Slovenem popolno enakopravnost z ostalimi državljani. Namesto da bi vlada s posebnim zakonom takoj izvedla to svojo mednarodno obvezno, zavlajuje vsako jasno rešitev in omogoča nacionalističnim strankam, da ustvarjajo javno mnenje proti upravičenim zahtevam koroskih Slovencev. Tako traja že dolgo agitacija proti slovenskim šolam, ki so pravzaprav samo dvojezične in ne v celoti slovenske. Ta politika na Koroskem je toliko bolj čudna, ker se Avstriji v istem času zavzemajo za svoje rojake na Južnem Tirolskem.

SUESKO VPRAŠANJE PRIDE ZOPET PRED OZN. Čeprav se je Naser pokazal pripravljenega nasproti Amerikancem nekaj popustiti glede dokončne ureditve plovbe skozi Sueški prekop, niso Američani zaključili pogajanj z njim. Prepričani so namreč, da bi Vel. Britanija in Francija ne sprejeli pogojev, ki jih je postavil Naser. Zato pride vprašanje pred Varnostni svet Organizacije združenih narodov, sicer v takšni obliki, da se Naser ne bi čutil oboževan. Tako se bodo pod okriljem Organizacije združenih narodov pričela nova pogajanja. Američani se zavzemajo za milejšo obliko pogajanj, da bi se tako izognili novemu posredovanju Sovjetske zveze v prid Egiptu. Zdi se, da arabske države vztrajajo pri zahtevi, da se Akabski zaliv ne odpre mednarodni plovbi, temveč bi moral ostati pod vrhovnostjo Egipta in Saudske Arabije.

DRŽAVNI UDAR V JORDANIJU. Jordanski kralj Hussein je odslodil dotedanjo parlamentarno vlado pod predsedstvom Solimana Nabulsija ter izvršil nekakšen vojaški državni udar, da bi se otrsela vpliva parlamenta. Kralj je obtožil prejšnjega predsednika, da je dopustil širjenje komunizma v državi. Za novega predsednika vlade je bil postavljen Abdul Halim El Nimr. Arteri-ranili je bilo več komunističnih voditeljev. Po nekaterih poročilih bo imela ta sprememba tudi velike posledice v zunanji politiki Jordanije. Kaže, da so si v Jordaniji zagotovili večji vpliv Američani in da se je kralj Hussein oddaljil od Naserja. Egipt, Sirija in Saudska Arabija so obljubili Jordaniji finančno pomoč, ki naj bi nadomestila angleško denarno podporo; Anglija ne podpira denarno več Jordanijo, odkar je ta prekinila vojaško sodelovanje z Angleži ter sama organizirala svojo vojsko. Toda obljube pomoči ni bilo iz arabskih držav. Zaradi najnovejših kraljeve poteze so se razburili Sirci pa tudi Saudska Arabija; obe državi sta mobilizirali svoje čete, ki so bile deloma že v Jordaniji. Po najnovejših vestih je kralj pristal na kompromis: vlado je sestavil Fakri El Kalidi; v njej je tudi bivši predsednik Nabulsi.

AMERISKO OROŽJE V EVROPI. Poročajo, da bodo ameriške čete v Italiji oborožene z usmerjevalnimi izstrelki. Ameriška vlada je ponudila takšno orožje tudi Norvežanom. S to ponudbo so Američani hoteli očitno odgovoriti na sovjetske opomine severnim državam, naj se ne vpletajo v atomsko oboroževanje na strani zahodnih držav.

ATENTAT NA PAVELICA. Po govoru, ki ga je imel bivši »poglavnik« Ante Pavelić na proslavi petnajstletnice »Neodvisne Hrvatske« v nekem kinu v Buenos Airesu, je nekdo izstrelil nanj šest strelcev. Dve krogla sta obitli v Paveličevem telesu. Iz bolnišnice so pozneje »poglavnik« prepeljali na njegov dom v mestecu El Palomarju (okoli 30 km od Buenos Airesa), kjer se zdaj zdravi. Argentinski tisk, ki podpira sedanjo vlado, je po padcu Peronove vladavine obtožil Pavelića, da je s svojimi ljudmi podpiral Perona in poskušal organizirati upor proti sedanjim vladam. Poleg tega so mu očitali, da je od Perona prejel 6000 pezov na mesec plače. Pavelić je na tiskovni konferenci zanikal te obtožbe.

Kako se razvijajo jugoslovanske banke

Narodna banka - Banka za zunanjo trgovino - Investicijska banka - Komunalne banke

Ne bi hoteli ponavljati, da je bilo v Jugoslaviji še nekoliko pred dvema letoma ena sama banka, in sicer Narodna banka FLRJ. Ta je imela zelo močno razvito mrežo podružnic po vsej državi in to nad 450. To jo je postavljalo v vrsto največjih bank tudi v primerjavi s tujino. Izredna je bila tudi njena finančna moč in vpliv, saj se je po njej razvijalo vse gospodarsko življenje. Pri tem je treba namreč omeniti, da morajo vsa podjetja, ki so kot je znano last družbe, imeti obvezno pri banki svojo žiro račun in preko tega računa tudi obvezno posloovati.

Moč banke v družbenih rokah pa je bila še večja glede na razne pomembne naloge, ki jih je opravljala in jih še opravlja za državo. Med njimi bi zlasti omenili posebne naloge, da splošnih bančnih ne omenjamo, in sicer izvrševanje vseh proračunov od splošnega državnega preko republik in okrajnih do občinskih. Posebno pa je važna in pomembna narodna naloga banke, ki preko žiro računa na podlagi posebnih določil ima v evidenci in nadzira poslovanje vsakega podjetja oziroma gospodarske organizacije posebej. Zato ji morajo te tudi pomagati in pravilno sifrirati vse naloge, ki jih dajejo banki, da banka lahko ugotovi ali gre n. pr. za materialne izdatke, za plače, za investicije in podobno. Ta bančna naloga se je do danes že tako razvila, da brez nje in njenih uslug težko gospodarji v socialistični državi; kajti njeni podatki so dragoceni gospodarskim organom za pravilno usmerjanje gospodarstva. Posebno nadzorstvo pa izvaja banka tudi v drugih sektorjih, kot je n. pr. v deviznem poslovanju, da ne govorimo o kreditih.

Razvoj gospodarstva v Jugoslaviji pa je zlasti po prehodu iz planskega in upravnega vođenega gospodarstva zahteval določene spremembe. Te so postale posebno pomembne, ko so delovni ko-

Milanski sejem in italijansko-jugoslovansko sodelovanje

(Izvirno poročilo za »Gospodarstvo«)

Milan, 13. aprila

Stodeset metrov je visok stolp, s katerega je ob otvoritvi dne 12. aprila italijanska televizija z enim pogledom zajela ves razstavni prostor. Višina stolpa nam zgovorno priča o razsežnosti sejmišča, toda nam še zdaleč ne da slike o njegovem pomenu. Sem se stekajo v teh dneh v trgovinske poti z vsega sveta; saj se je sejma udeležilo 50 držav z vseh petih kontinentov.

Otvoritev letošnje milanske razstave pa s povpada tudi z ustanovitvijo skupnega evropskega tržišča, ki naj pripomore k izkoriščenju in izmenjavi novih energetskega zmogljivosti. Prav »Palaca narodov« na razstavi predstavlja zamelek, če ne že eno razvito stopnjo evropskega sodelovanja. Ni lahko popisati tako obsežnega in pestrega mozaika, kot je teh 20.000 kvadratnih metrov prostora v palači. Zerjavi in mamutski stroji tu in tam štrlijo pod nebom. Fiat, Breda, Ilva in kako se še ti vsi kompleksi imenujejo, razstavljajo tone in tone najrazličnejših proizvodov jeklarske industrije. 6000 KW plinske turbine, 8400 HP — Dieslovski motorji, motorji za reaktivne lovce G 91, F 86 K — vse to so uspehi industrije, ki danes zaposluje skoraj 80.000 delavcev. Toda široka publika gre molče mimo teh velikih težkih industrije, le tu in tam kak vzkliz začudenja.

Vendar so druga področja, ki, če ne zanima široko javnost, vsaj vzbujajo zanimanje. Tu so prototipi večeraj se tahnih reaktivnih lovcev, to so zmogljivi štirimotorni letalci, ki na ređe začrtani poti v nekaj urah dosežejo razne kontinente. Tudi kemična in atomska razstava spada v to področje. Dajo nam slutiti naše možnosti razvoja, dela in življenja.

Vrtna naprava 1500 HP, ki doseže 5000 m globine nas takoj spomni na tako važne snovi — petroleje in metan. Montecattini prikazuje čez vso steno svoje stojnice predelovalne procese in končne proizvode te, za Italijo nove panoge. *Moplen* — nova plastična zmes, ki se jo sintetizirali v istem koncernu, je še povečala uporabnost plastike, ki je tako prodrla na vsa življenjska področja.

Tudi motorni solni in jahte, ki se pežbavajo sredi velike milake med cementnimi velikani, so predmet občudovanja ljudi, ki si želijo ven iz velkokostnega vrveža.

Središče zanimanja so seveda izdelki lahke industrije od živalskih strojev in hladilnikov, radijskih in televizijskih aparatov do malih motorjev in skuterjev.

Palača narodov pa je poglavje zase. Pestra zmes različnih jezikov in obrazov. Južnoafriška kava in perziske prepege, pa turški tobak in južnoafriška ovca. Z razstavnim pultom propagandnega in razpraznativnega značaja so zastopane vzhodnoevropske države in poziv »Obiščite Romunijo!« ravno tako odmeva kot pozdrav »Dobrodošli v Južno Afriko«.

VEČJA UDELEŽBA JUGOSLAVIJE
Ustavimo se pri državah, ki so nam ne samo zemljepisno, temveč tudi go spodarsko bližje, ter začnimo pri Jugoslaviji. Njen paviljon, ki ga je ob svojem obisku pozdravil tudi predsed-

VEČJA SOLIDARNOST MED FRANCIJO IN ANGLIJO. Angleško kraljico Elizabeto so v Parizu sprejeli izredno svečano. V Londonu in Parizu pripisujejo temu obisku važen politični pomen, čeprav se zdi, da med samo kraljico Elizabeto in pariškimi državniki niso »ip aqo« (»uešedda qumqnd qpeueaqo«) zav sta hoteli tudi na zunanjo poudariti skupne koristi, ki jih imata zlasti v čezmorskih deželah, kakor ob Sueškem prekopu in drugod. Obema gre za to, da ohranita čim delj svoja posestva v vseh domovine. Nastopati hočeta bolj solidarno tudi proti Združenim ameriškim državam, ki so prevzele vodilno vlogo v zunanji politiki nasproti arabskim narodom. Amerika vodi nasproti tem neodvisno politiko ter nastopa proti kolonializmu, kakor je pokazal obisk ameriškega podpredsednika Nixona v Severni Afriki.

nik republike Gronchi, napravljajo po svoji opremi na gledalca dober vtis. Letos se je sejma udeležilo več podjetij — kar 56, ki so prišla iz vse Jugoslavije.

Tu najdemo med znanimi izdelki zlasti proizvode prehranjevalne industrije, predvsem mesne konzerve, ki spadajo med najboljše na svetu. Usnjarstvo in galanterijo zastopajo razne tovarne, ki izvažajo svoje izdelke v 15 različnih držav. Tradicionalne surovine, minerali in les so seveda dobro zastopani; poleg tega pa še veliko število izdelkov lesne industrije od smuči do pohištva. Močno je zastopana tudi jugoslovanska elektroindustrija s svojimi električnimi napravami in motorji. Posebno zanimanje vzbujajo nekateri Dieslovski motorji tovarne »Torpedov«, ki jih v Jugoslaviji izdelujejo v okviru tehničnega sodelovanja z rimsko tovarno Fiorentini.

Kar zraven jugoslovanskega paviljona razstavlja Avstrija svoje izdelke, predvsem s področja optike in drobne mehanike, pa tudi fizikalne, medicinske in merilne aparate. Tudi surovine so dobro zastopane, saj od pade skoraj polovica izvoza avstrijskega lesa na Italijo. Prav tako uvaža Italija 20% avstrijskega jekla in 15% papirja.

Svica je že stalen gost na milanskem velesejmu. Švicarska urarska industrija je dobro znana po vsem svetu, vendar je italijansko tržišče še skoraj neizkoriščeno, saj so ugotovili, da vsak Italijan v enem letu porabi le 200 let urarske predmete. Zato razstavlja pod geslom »Švicarsko uro za vsakega in za vsako potrebo!« ne število malih in velikih ur v posebnem specialnem paviljonu.

Francija je hkrati evropska in afriška država. Njen paviljon prikazuje bogastvo in probleme črne celine; razstavljeno blago nas spominja, da mora Afrika postati kontinent 21. stoletja.

Popisovanje še drugih paviljonov bi nas dovedlo predač; saj je razstava preprogrna in se širi iz leta v leto. Edino kar lahko še zapišemo je to, da države med seboj tekmujejo, katera, bi svoje proizvode predstavila svetu čim privlačneje.

R. D.

Za pospešitev trgovine med Italijo in Jugoslavijo

Podpis novega sporazuma o dobavah italijanske industrijske opreme Jugoslaviji je dal pobudo za živahnejšo trgovinsko izmenjavo med obema državama. Letošnja jugoslovanska udeležba na milanskem sejmu je, kakor rečeno, močnejša. Napovedano so tudi obiski najrazličnejših odposlanstev iz Jugoslavije, med temi tudi prihod ministra za kmetijstvo Komarja. Iz vseh teh razlogov se je naš dopisnik obrnil na g. Srečka Richterja, stalnega predstavnika Zvezne zunanje trgovinske zbornice v Milanu ter mu zastavil nekatera vprašanja.

Vprašanje: Trgovinska izmenjava med Italijo in Jugoslavijo je bila v zadnjih letih v stalnem porastu. Zakaj se je v preteklem letu italijanski izvoz v FNRJ zmanjšal?

Odgovor: Italija zavzema v blagovni izmenjavi z Jugoslavijo še vedno prvo mesto. V preteklem letu smo izvozili v Italijo doslej najvišjo enoto blaga v vrednosti preko 13 milijonov din. Italijanski izvoz v Jugoslavijo pa se je v preteklem letu nekoliko zmanjšal v glavnem, ker se ni še pričel izvajati sporazum o dobavah iz leta 1956; ta sporazum pa je bil preteklega februarja nadomeščen z novim.

Vprašanje: Kateri jugoslovanski izdelki imajo največ možnosti za prodajo na tujakšnjem tržišču?

Odgovor: V prvih dneh po otvoritvi lahko takoj opazimo veliko zanimanje za lesne izdelke s strani ZDA in Švice. Za tkanine pa so se v glavnem zanimali italijanski in nemški interesi. Poleg teh pa gredo najbolj naši tradicionalni produkti predvsem prehranjevalne industrije, mesne in ribje konzerve, usnjene in galanterijske izdelki in seveda surovine: les in rudnine.

Vprašanje: Kateri izdelki pa se najlaže prodajajo na jugoslovanskem tržišču?

Odgovor: Jugoslavija se v sklopu programa za dvig življenjske ravni v glavnem zanima za predmete široke potrošnje, ki jih lahko Italija nudi v velikem obsegu. Seveda pa je to odvisno od konkurenčne zmogljivosti italijanskega proizvoda, kvalitete in izbire predmetov. Posebno na prihodnem Zagrebškem velesejmu bo imela Italija priliko, da nam pokaže, kaj nam lahko nudi na tem področju.

Vprašanje: Kako pa je urejen sejmski kontingent?

Odgovor: Sejmski kontingent znaša letos okrog 250 milijonov lir; od teh odpade 50 na poljedelski sektor, 60 na domačo obrt, 25 na usnje in galanterijo, na lesne izdelke 5, zdravilna zelišča 12, organske produkte 10, tehnične izdelke 50, magnetni 10, stroje in aparate 20. Pri tem lahko opazite tendenco, da se kontingent porazdeli med predmete, katerih izvoz ni liberaliziran, temveč se uvaža »v licencii«. Tako je splošni letni kontingent 300 ton ribjih konzerv izredno nizak; kajti Jugoslavija lahko na italijanskem trgu plasira 2000 ton ribjih konzerv. Pri tem je treba tudi upoštevati, da je jadranska riba toliko okusnejša od oceanske, ki jo Italija uvaža iz Španije in Maroka.

R. D.

SESTANKI ZBORNICE

Iz Beograda poročajo, da je bila tam letna skupščina Italijansko-jugoslovanske trgovinske zbornice, katere so se udeležili poleg predsednikov trgovinskih zbornic Slovenije in Hrvatske tudi predstavniki komiteja za zunanjo trgovino. Navzoh je bil tudi glavni tajnik Zunanjetrgovinske zvezne zbornice ing. Ivo Barbalic; poleg tega je prisostvoval obnemu zboru trgovinskih ataše pri italijanskem posla-ništvu Serafini. Zborovanje je bilo toliko bolj zanimivo, ker pada v čas, ko postaja italijansko-jugoslovanska izmenjava po podpisu sporazuma o dobavah industrijske opreme v Rimu živahnjša. Gre tudi za tehnično sodelovanje v industriji pa tudi v kmetijstvu. Nedavni obisk tajnika v predsedništvu vlade dr. Vratuše v Rimu je imel prav ta namen, to je najti poti za sodelovanje zlasti na kmetijskem področju.

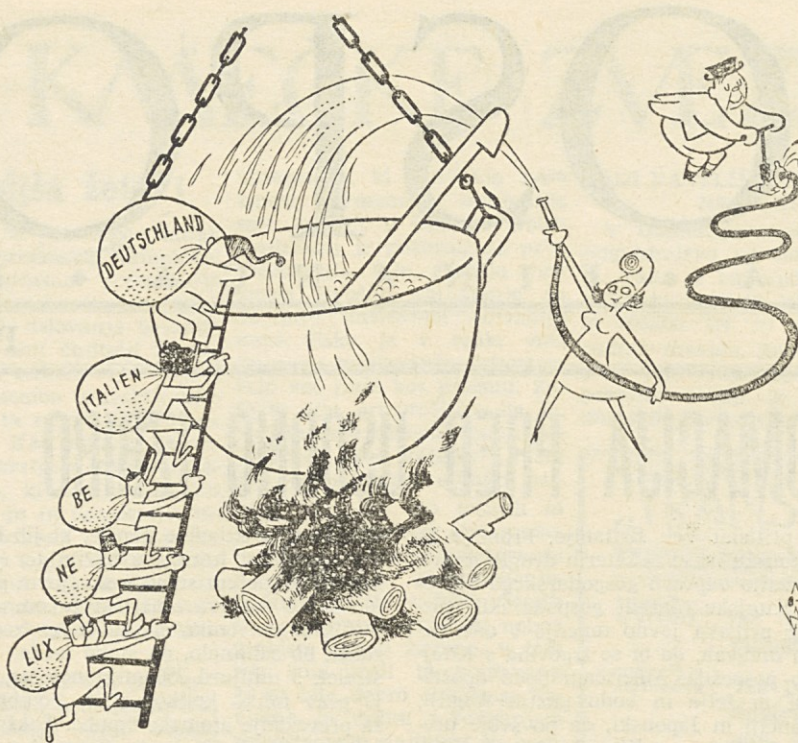
V poročilu upravnega odbora je bilo govora o najvažnejših vprašanjih, ki nastajajo iz jugoslovansko-italijanskih trgovinskih izmenjav, pa tudi o vprašanjih sodelovanja z Italijansko trgovinsko zbornico v Milanu. Med razpravo na obnem zboru so govorniki naglasili potrebo večje sprostitve uvoza v Italijo, zlasti kolikor zadeva konje, svinjsko meso, ribje konzerve in šamot. Naglasili so tudi, da bi bilo končno treba rešiti vprašanje priznanja arbitraže.

Ze tedaj je bilo napovedano, da bo jugoslovanski minister za kmetijstvo Slavko Komar obiskal milanski velesejem. To se bo zgodilo 22. aprila. Spremljali ga bodo predsednik izvršnega sveta Vojvodine in skupina kmetijskih izvedencev. Minister Komar se bo udeležil raznih sestankov, ki jih je napovedala trgovinska zbornica v Milanu z namenom, da bi proučil možnosti tesnejšega tehničnega in kmetijskega sodelovanja med obema državama. Kakor vsako leto bo tudi letos na milanskem velesejmu »jugoslovanski dan«, in sicer 23. aprila.

Društvo jugoslovanskih inženirjev in tehnikov in zvezna obrtna zbornica sta povabili prof. Renata Teanija, upravnega delegata družbe Ansaldo-San Giorgio, da bi 4. maja imel v Beogradu predavanje o avtomatizaciji v industriji.

SESTANEK MILANSKE IN BEOGRAJSKE ZBORNICE V MILANU

Med velesejmom se bo v Milanu sestel medzbornični komite, v katerem sta zastopani Italijansko-jugoslovanska trgovinska zbornica v Milanu in Jugoslovansko-italijanska zbornica v Beogradu. Proučil bo možnosti zboljšanja tehnično - gospodarskega sodelovanja med obema državama. Razpravljali bodo tudi o sodelovanju na sektorju industrije, kmetijstva in gradbeništva. Beogradska zbornica bo predložila glede teh vprašanj posebne predloge. Pozneje se bosta sestala tudi upravna odbora obeh zbornic. Jugoslovani bodo naglasili potrebo po večji sprostitvi uvoza v Italijo.

Kakor vidite, je nemški karikatrist (v hamburškem listu »Die Zeit«) mnenja, da bosta Francija (Marianne) in Anglija (John Bull) precej razredčili juho, ki jo kuhajo države članice sporazuma o enotnem evropskem tržišču. Nemška tekstilna industrija se prav ne navdušuje za prosto tržišče.

Obisk angleške kraljice Elizabete v Parizu, je pokazal, da je med obema državama prišlo do precejšnjega zblizanja. Anglija in Francija težita za tem, da bi ohranili svoja posestva v čezmorskih deželah ter imata skupne koristi tudi ob Sueškem prekopu. Zato bo njuno sodelovanje prav gotovo vplivalo tudi na razmere na evropskem enotnem tržišču, čeprav ni Anglija pristopila k temu sporazumu.

Mednarodni značaj zagrebškega pomladnega velesejma

V soboto, 13. aprila je državni tajnik za blagovni promet dr. Marijan Breclj odprl zagrebški pomladanski velesejem. Poleg drugih gostov je odprti prisostvoval tudi dr. Vladimir Baraković, predsednik Sabora LR Hrvatske. Letošnji pomladanski velesejem v Zagrebu ima prvič značaj mednarodne prireditve; dosedanj pomladanske prireditve so bile bolj notranje narave, saj so na njih razstavljal samo domača podjetja.

Letošnja prireditelj je tudi po obsegu mnogo večja ter je bila vsa prenesena na novo sejmišče, ki je neprimer-no prostranejši kakor dosedanj. Letos razstavlja okoli 976 jugoslovanskih in okoli 400 tujih razstavljalcev, in sicer skupno okoli 5000 vzorcev. V primerjavi s lanskim velesejmom, se je število razstavljalcev povečalo za 30%, število razstavljenih vzorcev za 40%, zavzeti prostor je za 60% večji od lanskega. Poleg raznih razstav, kakor obrtniške, je važna zlasti razstava grafičnih strojev in opreme; pa tudi razstava gostinstva in turizma je pomembna v trenutku, ko se Jugoslavija prizadeva, da bi tudi to pridobitno panogo razširila.

GOVOR DR. MARIJANA BRECLJA

V svojem govoru ob odprtju sejma je državni tajnik dr. Breclj govoril o nalogah zagrebškega velesejma v jugoslovanskem notranjem gospodarskem življenju, pa tudi v zvezi z jugoslovansko zunanjo trgovino. Njene naloge so prišle toliko bolj do izraza letos, ko je pomladanska prireditelj na novem sejmišču, ki je sodobno urejeno. Privrkat sodelujejo tudi na pomladanski prireditvi tuje države. Državni tajnik je naglasil, da zahtevajo koristi jugoslovanske skupnosti ne samo višjo raven proizvodnje, temveč proizvodnja se mora prilagoditi potrebam dežele in pripomoči k razširitvi mednarodne gospodarske izmenjave. Prav sejemске prireditve lahko pripomorejo k vzpostavitvi neposrednih stikov med proizvajalci in potrošniki, ki ob tej priložnosti lahko izrazijo svoje želje. Razstavljeni proizvodi jugoslovanske industrije govorijo

bora obeh zbornic. Jugoslovani bodo naglasili potrebo po večji sprostitvi uvoza v Italijo.

»PRIVREDNI PREGLED«, Beograd, je posvetil posebno število v italijansko jugoslovansko-italijanskim gospodarskim odnosom. Številka prinaša podatke o razvoju jugoslovanskega gospodarstva.

MEDNARODNI KMETIJSKI SEJEM V NOVM SADU

OD 24. VIII. DO 1. IX. 1957

Najpomembnejša tovrstna prireditelj v jugovzhodni Evropi.

Povečani razstavni prostor in veliko število domačih ter tujih razstavljalcev jamčijo za uspeh v izmenjavi blaga in izkušenj.

Rok za prijavo udeležbe zapade 1. maja, za razstavljalce živine pa 1. junija.

Novosadski sajam, Novi Sad, Hajduk Veljkova 11, telefoni: 43-05, 36-20 in 21-98

ZAGREBSKI

VELESEJEM

Vas vabi, da obiščete njegov prvi Mednarodni pomladanski sejem

OD 13. DO 23. APRILA 1957

ki obsega splošni vzorčni sejem Jugoslavije in razstavo blaga vseh proizvodnih skupin, mednarodni sejem predmetov široke potrošnje, mednarodni sejem strojev in opreme za grafično industrijo, mednarodno razstavo strokovnih in znanstvenih knjig, sejem turizma, lova in podvodnega športa ter obrtniški sejem.

Razstavljalci! Predložite takoj prijavo za svojo udeležbo na MEDNARODNEM JESENSKEM VELESEJMU OD 7. DO 22. SEPTEMBRA 1957, ker zapade rok za prijavo 15. maja! Skupno s prijavo pošljite tudi podatke in oglase za sejemski katalog!

Pričenši s to prireditvijo bodo vsi sejmji na novem razstavnem prostoru na desni obali Save, ki obsega površino 600.000 kv. metrov. Za vse prireditelje veljajo običajni popusti na prevoznih sredstvih za obiskovalce in za prevoz blaga. Sejmski katalog, najbolj aktualna informativna izdaja o jugoslovanskem gospodarstvu, se tiska v petih jezikih in dostavlja zainteresetom po vsem svetu.

Uprava Zagrebškega velesejma obvešča ob tej priliki vse zainteresente, da bodo prireditve v prihodnjem letu:

od 11. do 20. IV. 1958 - Mednarodni pomladanski velesejem
od 6. do 21. IX. 1958 - Mednarodni jesenski velesejem

Prijave za pomladansko prireditelj se sprejemajo najkasneje do 1. decembra, za jesensko pa do 15. maja.

Naloge ministrstva za državne udeležbe

Pred tedni je bilo v Italiji ustanovljeno novo ministrstvo za državne udeležbe. Ministrstvo je bilo povzeto demokršćanskemu poslancu Togniju. Bolj kot oseba, ki vodi ministrstvo, nas zanima sama nova ustanova.

Cim se bo ministrstvo notranje urenilo, kar se mora zgoditi v enem letu, se bodo njegovi organi znašli pred nalogami, ki so po eni strani že določene v samem ustanovnem zakonu, po drugi pa pred nalogami, ki jih bo treba določiti in reševati od primera do primera. Vsaka taka nova naloga, ki jo danes ustanovni zakon ne predvideva bo zahtevala poseben odlok ministrskega predsednika v sporazumu z ministrom za državne udeležbe in prizadetim ministrstvom, ki se bo moral objaviti v Uradnem listu republike.

Del pristojnosti ministrstva za državne udeležbe je že določen v čl. 2. ustanovnega zakona. To se vse naloge, ki so do sedaj spadale v pristojnost finančnega ministrstva, v kolikor gre za premočno imovino države in državna podjetja. Torej za celotno soudeležbo države, ki je bila pod nadzorstvom finančnega ministrstva (družbe Cogne, Lardero, Cines-Citta in mnoge druge delniške udeležbe v žrakovlji, kinematografski, rudarski in kemični industriji ter bančnih, tiskarskih in drugih podjetjih).

Tu naj omenimo, da se dober del omenjenih soudeležb nanaša na podjetja in likvidacije na osnovi zakona o odvečnih ustanovah, ki jih bo prevzelo ministrstvo za finance, da izvede njihovo likvidacijo, medtem ko bo ministrstvo za državne udeležbe prevzelo aktivni del delniške sodelovanja države.

Od premoženjskih državnih podjetij, ki so pod nadzorstvom ministrstva za finance bo prevzelo novo ministrstvo naslednja: zdravilne vodne vrelce in kopelice; Acqui, Castrocara, Chianciano, Montecatini, Recoaro, Salsomaggiore in S. Cesena. Nepremična državska imovina, kot so prekopi, vode, tovarnice, zgradbe itd. pravi zaradi svoje narave nepremičnosti ne bodo prešla pod novo ministrstvo. Isto velja za tobak in sol, ki sta državni monopol in ki jih upravlja posebna državna ustanova. Jasna je zadeva z monopolom banan, ki je tudi ustanova zase.

GRE ZA OGROMNA PODJETJA
Novemu ministrstvu pripadajo vse naloge in pristojnosti, ki so do sedaj spadale v pristojnost ministrskega sveta, predsedništva vlade, ministrskih odborov ali posameznih ministrstev v odnosu na IRI (Instituto per la ricostruzione industriale) in na ENI (Državna ustanova za petroleje). Tu gre za močan kompleks med katerimi je osem denarnih ustanov, ki same upravljajo eno tretjino vseh hranilnih vlog; devet je metalurških podjetij z nad polovico celotne italijanske proizvodnje v tej stroki; osem ladjedelnic z 80% italijanske proizvodnje zmogljivosti; 10 električnih in 7 telekomunikacijskih podjetij; 8 podjetij za pomorski promet, 10 za promet po suhem in 3 za zračni promet ter 26 podjetij iz rudarske petrolejske panoge (med katerimi so tudi vse ustanove ENI), 7 kemičnih ustanov, 11 termalnih in štiri kinematografska podjetja. Kakor vidimo, gre torej za ogromen kompleks podjetij iz vseh panog italijanskega gospodarstva.

S pravnega vidika so vsa ta podjetja zasebna značaja in njihov kapital ni v celoti državnega izvora. Toda IRI in ENI sta javno pravni ustanovi, prva pod nadzorstvom predsedništva vlade, druga pa pod nadzorstvom posebnega ministrskega odbora. To nadzorstvo bo sedaj prevzelo ministrstvo za državne udeležbe, ki bo moralo istočasno vskladiti gospodarsko politiko teh dveh ustanov, katerega je priznana trajna industrijska in finančna dejavnost in konkurenca z zasebno pobudo.

V raznih panogah je veliko podjetij z neposredno ali posredno državno soudeležbo, kjer je država delniško soudeležena z enim ali drugim ministrom.

Razne novice

LONDONSKI SPORAZUM SE BO PRILEL IZVAJATI

V Rimu se v začetku maja sestane Italijansko-jugoslovanski mešani odbor, ki ima v smislu londonskega sporazuma iz leta 1954 namen, da razčisti vsa vprašanja, ki zadevajo zaščito jugoslovanske narodnostne skupine na Tržaškem ozemlju, oziroma italijanske narodnostne skupine na jugoslovanskem področju. Z jugoslovanske strani so bili imenovani v ta odbor Mitja Vošnjak, generalni konzul v Trstu, in dr. Ivan Murko, svetnik Izvršnega sveta RS Slovenije. Na dnevnem redu je tudi šolsko vprašanje.

OBČNI ZBOR KMEČKO-OBRTNE POSOJILNICE V NABREŽINI

Letos bo občni zbor Kmečko-obrtno posojilnice v Nabrežini na Bero nedeljo, dne 28. aprila ob 10. uri v kinodvorani. Vabljeni so vsi člani.

ZIVAHNEJŠI OBMEJNI PROMET NA GORISKEM. V marcu je prišlo v Gorico 46.723 jugoslovanskih državljanov z obmejno propustnico (februarja 38.852). Z italijanske strani je šlo čez mejo 22.336 italijanskih državljanov (17.811 v februarju). Posebne propustnice je izkoristilo 249 italijanskih in 168 jugoslovanskih državljanov, izredne pa 29 Italijanov in 6 Jugoslovancev. Najzivahejši je promet čez blok pri Rdeči hiši, kjer je prešlo mejo 940 italijanskih in 15.049 jugoslovanskih državljanov; čez solkanski blok je šlo 5.886 italijanskih in 10.691 jugoslovanskih državljanov, čez blok v Sempetru 3805 italijanskih in 9.273 jugoslovanskih državljanov. Promet s potnimi listi je bil naslednji: pri Rdeči hiši je odšlo iz Italije 904 italijanskih državljanov, v Italijo pa je prišlo 938 italijanskih državljanov; Italijo je zapustilo 663 tujcev, iz Jugoslavije pa 395 tujcev državljanov. Iz Italije so prepeljali v marcu 6570 stotov blaga (v februarju 8076), iz Jugoslavije v Italijo pa 86.776 stotov (februarja 71.204). Zanimivo je gibanje dvovalutnikov, ki hodijo na delo čez mejo: iz Italije v Jugoslavijo jih je odšlo 3.167, iz Jugoslavije pa jih je prišlo 8.451.

strvom glede na področje delovanja. Pri teh podjetjih bodo obravnavali primer do primera v sporazumu z ministrstvom za državne udeležbe in prizadetim ministrstvom za njihov morebitni prehod pod ministrstvo za državne udeležbe.

Po zakonu je novo ministrstvo dolžno, da v prvem letu svojega obstoja izvede najprej uvrstitve soudeležb, nato pa jih lahko uvrsti kot neodvisne ustanove, katerih upravljanje mora biti v skladu z ekonomskimi kriteriji. To pomeni, da se bodo lahko ustanovile nove ustanove vrste IRI ali ENI.

Podjetja, nad katerimi bo imelo nadzorstvo ministrstvo za državne udeležbe, so torej izključno tista, ki trgiško neko industrijsko, kmetijsko ali trgovsko dejavnost v konkurenci z zasebno pobudo.

Novemu ministrstvu niso hoteli strogo določiti oblasti za posege v delovne raznih gospodarskih panog; prevladalo je mnenje, naj se prepusti časovno proučitev položaja posameznih podjetij in postopna ureditev novega organizma.

Novo ministrstvo ne bo moglo raztegniti svojega vpliva na državne udeležbe, pošto in telekomunikacije, cestne gozdove in monopolne ustanove, kjer ne gre za državne soudeležbe, pri zasebnih podjetjih, temveč za ustanove državnega značaja, ki trgiško industrijsko dejavnost splošno koristi bodisi v režimu monopola ali skoro monopola in so vse urejene s posebno zakonodajo.

Prav tako je izključena vsaka pristojnost novega ministrstva v pogledu socialnega zavarovanja in javnih podpornih ustanov, podvržene nadzorstvu ministrstva za delo in socialno skrbstvo.

V sedanjih razmerah ni verjetno, da bi novi minister za državne udeležbe mogel postati neki diktator v gospodarski politiki, pač pa bo le izvrševalec politike, ki jo bo določil ministrski svet.

Kaže, da je glavni namen in naloga novega ministrstva, da pride do vskladitve med vsemi podjetji, pri katerih je država premoženjsko zainteresirana in ki delujejo na podoben način kot zasebna podjetja. Tako je bilo, ko je bil preumren statut IRI. V primeru ENI imamo medministrski odbor, ki določa smernice delovanja te ustanove.

Pomisli! Nastajajo, v kolikor gre za kreditni sektor. Naloge denarnih ustanov so strogo določene v zakonih o denarnih ustanovah iz leta 1936 in posebnih zakonih, ki urejajo delovanje denarnih zavodov. Po mnenju mnogih bi moral celotni kreditni sektor še nadalje ostati pod nadzorstvom ministrskega sveta in odnosnih ministrstev.

Mednarodna trgovina

JUGOSLAVIJA — UVOZNA IN IZVOZNA DOVOLJENJA

Sprico avtomatičnega podaljšanja splošnega italijansko-jugoslovanskega trgovinskega sporazuma z dne 31. 3. 1955 za eno nadaljnje leto je rimsko ministrstvo za zunanjo trgovino izdalo naslednje odredbe o vlaganju prošnji za podelitev uvoznih in izvoznih dovoljenj, seveda samo za tisto blago, ki je podvrženo ministrski licenci.

a) Prošnje za uvozna dovoljenja se morajo vložiti v roku od 15. do 30. aprila. Podjetje, ki prosi za uvozno dovoljenje, mora biti na dan vloženja prošnje redno vpisano v seznam uvoznikov in izvoznikov, ki ga vodi omenjeni ministrstvo.

Prošnji je treba priložiti izkaz o tem, s kakšnimi specifičnimi zunanjetrgovinskimi posli se podjetje bavi, kakor tudi bančno potrdilo, iz katerega izhaja obseg poslov, ki jih je podjetje v deviznem in carinskem pogledu izvedlo v enem izmed let 1954-56, ki je bilo zanj najugodnejše.

Kar zadeva uvoz govedine in telečine, goveda, prašičev, konj za delo ali za zakol, mesnih kozerv, v olju konzerviranih rib in vezanih plošč, se bo do kontingenti razdelili v dveh rokih;

b) Za vložitev prošnji za izvozna dovoljenja ni določen rok. Ministrstvo za zunanjo trgovino jih bo obravnavalo v vrstnem redu, kakor bodo dosegale. Pri tem se bo ministrstvo oziralo na listinska dokazila o konkretnih zaključkih z jugoslovanskimi podjetji.

Izvozniki tistih proizvodov kovinske mehanike, naprav in instalacij, precizijskih strojev in aparatov ter kemičnih proizvodov, katerih izvoz je podvržen licenci, morajo vložiti prošnje za izvozno dovoljenje v treh izvodih in ji priložiti podroben opis glavnih tehničnih značilnosti izvoznega predmeta, morda tudi slike, brošure in druge podobne pripomočke, iz katerih se laže razberejo tehnične in uporabne značilnosti predmeta.

c) Ministrstvo opozarja, da mora biti na obrazcu »A Importa« in »A Esporta« vselej, ne glede na to, ali je za operacijo potrebno ministrstvo dovoljenje ali pa gre blago čez carinarnico, točno označen proizvod, ki se uvozi ali izvozi.

d) Ministrstvo opozarja, da mora biti na obrazcu »A Importa« in »A Esporta« vselej, ne glede na to, ali je za operacijo potrebno ministrstvo dovoljenje ali pa gre blago čez carinarnico, točno označen proizvod, ki se uvozi ali izvozi.

e) Ministrstvo opozarja, da mora biti na obrazcu »A Importa« in »A Esporta« vselej, ne glede na to, ali je za operacijo potrebno ministrstvo dovoljenje ali pa gre blago čez carinarnico, točno označen proizvod, ki se uvozi ali izvozi.

f) Ministrstvo opozarja, da mora biti na obrazcu »A Importa« in »A Esporta« vselej, ne glede na to, ali je za operacijo potrebno ministrstvo dovoljenje ali pa gre blago čez carinarnico, točno označen proizvod, ki se uvozi ali izvozi.

g) Ministrstvo opozarja, da mora biti na obrazcu »A Importa« in »A Esporta« vselej, ne glede na to, ali je za operacijo potrebno ministrstvo dovoljenje ali pa gre blago čez carinarnico, točno označen proizvod, ki se uvozi ali izvozi.

strstev in predvsem emisijskega zavoda.

Na vsak način ne bi smelo z novim izginjati, kar je dobrega v starem. Čas bo povedal, ali bomo imeli res samo ministrstvo za državne udeležbe ali pa se bo iz tega razvilo ministrstvo za socializacijo, kot domnevajo nekateri.

Lat.

Državna podjetja v italijan. gospodarstvu

Za razvoj italijanskega gospodarstva se zlasti zanimajo Američani, ker so sami naložili v italijanske podjetja mnogo denarja, z druge strani pa je Amerika po vojni podelila Italiji okoli 5 milijard dolarjev podpore v raznih oblikah. »Time« piše, da je v Italiji več podjetij v državnih rokah kakor v katerikoli drugi evropski državi izven železne zaveze. Država si je zlasti za časa fašistične vladavine zagotovila velik vpliv na gospodarstvo. Tako so danes vsi italijanski premogovniki v rokah države in 80% rudnikov železa. Podjetja pod državnim nadzorstvom proizvajajo več kakor tri četrtine surovega železa in polovico jekla. Država ima monopol na železnice in v veliki meri v pomorskem prevozu, pa tudi pri nekaterih avtomobilskih tovarnah.

Ze naš članek omenja veliko državno skupino (holding) IRI — Istituto per la Ricostruzione Industriale, ki je bila ustanovljena za časa fašistične vlade in nadzira danes ogromno italijansko podjetja. Tudi velik del italijanske mornarice je po finančni družbi Finmare povezan z IRI. Finmare zajema plovne družbe »Italia« (Genova), Tržaški Lloyd »Adriatica« (Benetke) in »Tirrenia« (Neapelj). Kako velik vpliv imajo te plovne družbe na italijansko pomorstvo, nam kaže dejstvo, da so družbe pod državno kontrolo imele v letu 1955 71 milijard lir dohodkov, vse zasebne plovne družbe pa 179 milijard. Skupina Finmare je imela 83 ladij s tonazlo 601.557 brt, zasebne družbe pa 1036 ladij s tonazlo 3.78.985 ton.

V Italiji je cela vrsta ustanov (enti), ki so pravzaprav gospodarska podjetja pod državnim nadzorstvom. Med temi je eno izmed najvažnejših ENI (Ente Nazionale Idrocarburi), ki nadzira pridobivanje petroleja in zemeljskega plina in ki ga vodi demokristjan Enrico Mattei. (Prav v zadnji številki smo poročali, kako je to podjetje iznenadilo zahodni kapital in diplomacijo s svojim sporazumom o izkoriščanju perzijskih petrolejskih vrelcev).

Ing. K.

L'ESPORTAZIONE DI SALONITE DALLA JUGOSLAVIA

»Salonite« je la marca tradizionale apposta ai prodotti jugoslavi in cemento amianto, la cui richiesta è in continuo aumento sia sul mercato interno che su quello internazionale.

Nel periodo prebellico la salonite veniva prodotta da un'unica fabbrica, che sorveva nei dintorni di Spalato, e precisamente a Vranjic presso Solin. Anzi, il vocabolo salonite deve il suo nome proprio all'antica Salomne dei latini. Oltre alla produzione di piastrelle in cemento-amianto, la fabbrica iniziava nel 1941 la produzione di tubi, raggiungendo nell'ambito della sua esportazione, i mercati di 40 Paesi diversi, diffondendo così la salonite in tutto il mondo.

Un'altra fabbrica, ad Anghovo nel Goriziano, produceva nel periodo prebellico la salonite. Passato nel 1947 il territorio alla Jugoslavia, la fabbrica è stata rimodernata ed è oggi uno dei più funzionali opifici del genere europei.

Le due fabbriche, la »15 settembre« di Anghovo e la »Antia Vucicic« di Vranjic, collaborano attualmente nel modo più efficace. I controlli, cui vengono sottoposti i singoli prodotti, siano essi tubi o piastre, sono la miglior garanzia che la salonite non solo consolidi le posizioni raggiunte, ma migliorerà la sua posizione in concorrenza con prodotti similari esteri, quali l'Italite, l'Eternit, il Duramianto, ecc.

Tra i Paesi importatori di salonite dalla Jugoslavia occupano un posto di primo piano l'India, Burma, l'Indonesia, il Sudafrica, i Paesi sulle coste occidentali africane e l'Egitto. Si sono conclusi pure altri buoni affari in vari Paesi orientali, in quelli dell'Africa settentrionale e nell'Estremo Oriente.

La ricostruzione in atto nella Jugoslavia postbellica ha assorbito quasi tutta la produzione di salonite per 10 anni. Da due anni però le fabbriche hanno iniziato l'accettazione di commesse ed ordinazioni dall'estero. Le caratteristiche della salonite jugoslava corrispondono perfettamente alle disposizioni B. S. S. richieste specialmente nell'oriente, come pure a quelle I. S. O. Inoltre le fabbriche di salonite sono in grado di passare in pochi mesi alla produzione di prodotti di dimensioni inglesi, fatto questo molto importante specialmente per i Paesi africani, dell'Estremo Oriente e quelli già appartenenti al Commonwealth britannico e caratterizzati attualmente da grandi piani ed opere di ricostruzione. Per poter concorrere

alle varie aste che vi si tengono, è in primo luogo necessario osservare le disposizioni B. S. S. riguardanti non solo la qualità, ma pure le dimensioni convenzionali.

La fabbrica di Spalato gode di una ubicazione tale da permettere l'attracco delle navi più grosse direttamente ai magazzini e quella di Anghovo sorge invece nelle vicinanze di Trieste, attraverso il cui porto può essere spedita la merce destinata ai Paesi africani ed asiatici.

Nella produzione le due fabbriche si integrano a vicenda, così che ognuna di esse produce prodotti di dimensioni che l'altra non produce. La »15 settembre« di Anghovo produce tubi per pressioni fino a 30 atm e dal diametro di un metro; vengono pure prodotte belle imitazioni di marmo in varie tinte, che sono esportate specialmente nei Paesi dell'Estremo Oriente.

La salonite è penetrata e si è affermata sul mercato mondiale grazie a due fattori principali: il cemento Portland prodotto in Jugoslavia, che si presta ottimamente, date le sue buone qualità, alla produzione di tegole con l'amianto, e la qualità dello amianto stesso. L'amianto infatti per la sua ottima qualità di refrattarietà non può essere sostituito da nessuna altra fibra sintetica. La Jugoslavia dispone di ricchi giacimenti di amianto di prim'ordine. Attualmente la Jugoslavia ne importa ancora una certa parte dalla Rodesia e dagli Urali. Tuttavia le due miniere entrate in attività dopo la guerra saranno presto in grado di fornire alle fabbriche materia prima a sufficienza; inoltre l'ubicazione favorevole ai trasporti tanto delle fabbriche che dei giacimenti di materia prima, ha permesso lo sviluppo di una produzione a prezzi di concorrenza. Gli accordi e le amichevoli relazioni con Paesi dell'Estremo Oriente hanno fatto notevolmente aumentare lo scambio di merci e di conseguenza hanno favorito anche il piazzamento di prodotti in salonite su quei mercati.

La fabbrica di Anghovo e quella presso Spalato collaborano strettamente nella produzione e nella conclusione degli affari più importanti. Ciò è reso possibile dal fatto che ambedue gli opifici hanno in comune lo stesso scopo: diffondere la salonite su quei mercati che ancora non la conoscono, in modo da farne un simbolo di qualità non solo negli altri, ma anche nel continente europeo.

La fabbrica di Anghovo e quella presso Spalato collaborano strettamente nella produzione e nella conclusione degli affari più importanti. Ciò è reso possibile dal fatto che ambedue gli opifici hanno in comune lo stesso scopo: diffondere la salonite su quei mercati che ancora non la conoscono, in modo da farne un simbolo di qualità non solo negli altri, ma anche nel continente europeo.

S'ANSKA IN PORTUGALSKA VINA

V Zah. Nemčiji gredo španska vina dobro v prodajo in se uvozniki pritožujejo, da so uvozni kontingenti prenizki. Določeni so namreč na 100 tisoč hl mešanih črnih vin, 40 tisoč hl namiznih ter 125 tisoč hl desertnih vin in vermuta v skupni vrednosti 1 milijona mark. Vlada je dovolila polgrednih kontingentov še izreden kontingent 500.000 hl vina iz raznih držav, a so ugotovili, da je bil po znatnem delu izkoriščen za uvoz iz Španije. Bela španska vina so udeležena pri nemškem uvozu samo z 1,5%.

Zelo je zadnja leta narasel izvoz portugalskega vina v Vel. Britanijo. V letu 1956 so ga uvozili Angleži 80.000 hl, to je 3.000 hl več kot v letu 1955. Zah. Nemčija, ki je na četrtem mestu, ga je uvozila lani 15.000 hl. V celoti so Portugalci izvozili lani nad 24.000 hl vina, kar je sicer znatno pod predvojnimi povprečjem, ki je znašalo okoli 42.000 hl. Na drugem mestu v tej portugalski izvozni panogi je Francija, na tretjem pa Belgija. V ZDA pijejo sicer tudi mnogo portugalske, vendar je do 98% domače proizvodnje.

PREVOZ ŽIVINE Z LETALI
Iz Anglije prevažajo čedalje več živine na evropsko celino z letali. Živino naložijo na letališču Ferryfield in jo v dvajsetih minutah prepeljejo v Francijo do letališča Le Touquet ali pa Calais. Od septembra so po tej poti prepeljali že 23.000 glav goveda. Ta prevoz ni nič dražji kakor prevoz po morju, za lažjo živino je celo cenejši. Ugotovili so, da živina ne rada potuje ponoči.

O ŽIVLJENJU NA VASI
Dne 2. aprila se je v Nemčiji v Bad Godesbergu pričela mednarodna konferenca, na kateri proučujejo življenje na vasi. Za konferenco je dala pobudo mednarodna organizacija FAO. Tja je poslala svoje predstavnike tudi Italija; zastopanih je 15 držav. Razpravljajo tudi o vlogi žene v družini in kmečkem življenju.

MNOGO VINA
Lani so pridelali v Italiji čez 100 milijonov stotov grozdja.

Oglašujte v Gospodarsivu!

ITALIJANSKO KMETIJSTVO IN ENOTNO TRŽIŠČE

Veronski velesejem je imel poseben pomen letos, ko stojimo pred uredništvom skupnega evropskega trga. Znano je, da so tukajšnje cene kmetijskih pridelkov višje kot v drugih severnih državah. Za uspešen nastop na skupnem trgu bo treba cene znižati. Med raznimi ukrepi, ki bodo pripomočili k temu je tudi mehanizacija kmetijske proizvodnje. Današnja industrija je stavila na trg toliko izbiro velikih in malih strojev, da bo mogoče uspešno opremiti vsako kmetijo pa naj bo velika ali majhna. Ta razvoj pospešuje tudi vlada, ki je odobrila 3% posojilo proti dolgoročnem odplačevanju za nabavo strojev in drugih potrebščin.

Velesejem so z zanimanjem obiskale razne delegacije, kmetijski strokovnjaki, šole in kmetje iz tu — in iz tujine. Stevilo obiskovalcev je presseglo pol milijona. Velik uspeh je bil dosežen tudi pri kupcih, ki znašajo nad 16 milijard lir.

Ing. K.

Le ditte autorizzate per l'importazione sono: la »Primorje Export« di Nova Gorica, che esporta principalmente cemento, la »Jugominal« di Zagabria e la »Jugometal« di Belgrado, che esportano tanto cemento che salonite. Alle tre ditte è pure affidata l'importazione dall'estero del materiale necessario alle fabbriche. Dalla Italia si importano tra l'altro filtri, prodotti della ditta »Filtrifici Giuseppe Cristini« di Bergamo, che si sono dimostrati ottimi.

Richiesto è stato pure materiale vario indispensabile all'industria jugoslava. L'importazione di tali prodotti dall'Italia è in continuo aumento. L'anno scorso essa ha già raggiunto e superato il valore di 150 milioni di lire.

„VISTA“

TRST, Ul. Carducci 15, tel. 29-656
Bogata izbira nočnikov, daljnogledov, šestil, računal in potrebščin za višje šole, toplomerov in fotografskega materiala.

Oglasi

SIVALNI STROJ SINGER, z okroglim čolnicem, pogolbljiv, druge roke 16.000 lir. Diamant lukzen, nov, z leseno omaro; drugi »cikcaki«, jamstvo 25 let. Sprejemamo popravila in izvršujemo predelave. Izdelava solidna. Trst, ul. Manzoni 4, tel. 96-925.

MALA DRUŽINA — zdravnik na Opčinah — išče za stalno 17-letno služnjo, ki še ni bila v službi. Bazoviška, 29 — Opčine.

„GOSPODARSTVO“

izhaja vsak drugi petek. — UREDNISTVO IN UPRAVA: Trst, Ulica Geyssa 9, tel. 38-933. — CENA: posamezna številka lir 30, za Jugoslavijo din 15. — NAROCNINA: letna 700 lir, polletna 400 lir. Pošt. ček. račun »Gospodarstvo« št. 11-9396; za Jugoslavijo letna 420 din, polletna 250 din; za ostalo inozemstvo 2 dolara letno. Naroča se pri A.D.I.T., DRŽ. ZALOŽBA SLOVENIJE, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3/1, tek. rač. pri Komunalni banki št. 60 KB-I-Z 375 — CENE OGLOVASOV: za vsak m/m višine v širini enega stolpca 40 lir, za inozemstvo 60 lir.

Odgovorni urednik: dr. Lojze Berce
Založnik: Založba »Gospodarstvo«
Tiskarna »Graphis« v Trstu

Vozni red avtobusov za Jugoslavijo

Proga: Trst - Postojna - Ljubljana
Od 1. maja do 30. septembra dnevno. Od 1. oktobra do 30. aprila vsako sredo, soboto in nedeljo.
Odhod: iz TRSTA ob 18.00
Odhod: iz LJUBLJANE ob 6.30 (SAP - Ljubljana)
Od 1. maja do 30. septembra dnevno. Od 1. oktobra do 30. aprila vsak torek, četrtek in nedeljo.
Odhod: iz TRSTA ob 7.30
Odhod: iz LJUBLJANE ob 16.20 (SAT)
Proga: Ljubljana - Postojna - Gorica
Vsako soboto do 15. junija.
Odhod: iz LJUBLJANE ob 6.30
Odhod: iz GORICE ob 13.50 (SAP)
Vsak četrtek.
Odhod: iz LJUBLJANE ob 7.00
Odhod: iz GORICE ob 17.00 (RIBI)
Proga: Trst - Opatica - Reka
Vsak dan.
Odhod: iz TRSTA ob 7.15 in 16.00
Odhod: iz REKE ob 7.15 in 16.00 (AUTOTRANS)

Proga: Trst - Hrpelje - Kozina
Vsako sredo in soboto.
Odhod: iz TRSTA ob 9.00
Odhod: iz KOZINE ob 7.00 (AUTOVIE CARSICHE)

S. A. T.
AVTOBUSNA PROGA
TRST — LJUBLJANA

Obratuje ob torkih, četrkih in nedeljah

Odhod	Priloh
7.30	TRST
8.35	SEŽANA
8.50	SENOZECE
9.25	POSTOJNA
10.30	LJUBLJANA

Prevažajo se samo potniki, ki potujejo preko meje. Dnevna proga od 1. maja do 30. septembra 1957. Nadaljevanje do Bleda od 16. junija do 15. septembra.

»AUTOVIE CARSICHE« — TRST
AVTOBUSNA PROGA
TRST — HERPELJE KOZINA

7.00 odhod TRST prihod 10.45
8.15 prih. HERPELJE KOZINA odh. 9.00
Vozi vsako sredo in soboto.

Proga: Trst — Opčine — Sežana
V veljavi od 7. aprila 1957

Odhod iz Trsta vsak petek in vsako soboto ob 7. in 15.30 (SAT/SARA) — vsak ponedeljek in vsako nedeljo ob 9.30 in ob 9. uri. (SLAVNIK)
Odhod iz Sežane vsak petek in soboto ob 9.30 in 18.30 (SAT/SARA) — vsak ponedeljek in vsako nedeljo ob 14.30 (SLAVNIK)

HOTEL „Slon“ LJUBLJANA

priporoča svoje obrate:
RESTAVRACIJO, HOTEL, KAVARNO IN NOČNI BAR

TURISTIČKI URED
PUTNIK - ZAGREB

ZAGREB - Praška, 5 - Telef. 34-256

Dati će Vam sve turističke i saobraćajne informacije za putovanja po Jugoslaviji.
Želite-li upoznati Jugoslaviju?
Za Vas priredujemo velika karuza putovanja po Jugoslaviji sa posjetom Zagreba, Beograda, Skoplja, Ohrida, Tigrada, Dubrovnika i Splita.
Koristite naše brodove za ribarsko krstarenje duž Dalmacije!

Golob Trst
GORICA - Trg E. DE AMICIS 1
Telefon 21-38

Prodaja in izbaža nadomestne dele in prtilike za automobile, motorje in kolesa

IMPORT - EXPORT
IZVOZ IN UVOZ VSEH ARTIKLOV PO GORIŠKEM IN TRŽAŠKEM SPORAZUMU
sežana, telef. 4, 62, 66

IZVOZI
Riblje konzerve (sardine, filete, skuše, tunjevine i dr.); slanu ribu; sardelnu pastu;

EXPORT - IMPORT
ZAGREB, Trg Republike 8

IZVOZI
Riblje konzerve (sardine, filete, skuše, tunjevine i dr.); slanu ribu; sardelnu pastu;

IZVOZI
Riblje konzerve (sardine, filete, skuše, tunjevine i dr.); slanu ribu; sardelnu pastu;

IZVOZI
Riblje konzerve (sardine, filete, skuše, tunjevine i dr.); slanu ribu; sardelnu pastu;

TRŽNI PREGLED

Tržaški trg

KAVA

TRST. Na mednarodnem trgu s kavo je nastalo pravo mrtvilo. Uvozniki so zelo previdni pri sklepanju kupcij. Cene indijske kave so še vedno zelo nizke, kar vpliva tudi na cene ostalih vrst. Kvotacije indonezijske kave so ostale skoraj neizpremenjene čeprav so pričakovali, da bodo znatno padle po ponovni otvoritvi Sueškega prekopu.

Tudi italijanski trg s kavo je miren. Na tržaškem tranzitnem trgu je skoraj popoln zastoj v trgovanju z Avstrijo.

Povprečne cene kave na viru proizvodnje so naslednje: **brazilska kava**, v lirah za 1 kg fob: Rio N. Y. 5 600; Rio N. Y. 3 635; Victoria 5 good to large bean 565; Santos extra prime good to large bean 845; **srednjeameriška kava**, v dolarjih za 50 kg fob: Haiti naravna XXX 62; Salvador naravna 67,50; Kostariška 72,50; **arabska kava**, v šilingih za 50 kg cif: Gimma 385; Moka Hodeidah 1 485; **afriška kava**, v šilingih za cwt cif: Malesia A. P. 1 260; Malesia A. P. 2 220; **indonezijska kava**, v holandskih fiorintih za 100 kg cif. ponovno pretehtano blago: Bali Robusta 10 do 12% nečistoče 252.

Povprečne cene ocarinjene kave od uvoznika do grosista ko skladišče prodajalca v lirah za kg kato ponovno pretehtano: Rio N. Y. 4 120; Rio N. Y. 3 1450; Santos extra prime good to large bean 1720; Victoria 5 good to large bean 1380; Ecuador extra superior naravna 1540; Haiti naravna 1650; Salvador 1740; Kostariška 1850; Gimma 1560; Moka Hodeidah 1 1720; Uganda oprana in prečiščena 1300; Malesia A. P. 1 1270; Malesia A. P. 2 1200; Bali Robusta 10-12% nečistoče 1240 lir.

POPER

TRST. Cene popra so se dvignile, in sicer ne zaradi splošnega večjega povpraševanja, temveč zaradi večjega nakupov nekaterih grosovistov iz spekulativnih namenov. Kaže pa, da se cene ne bodo mogle obdržati na višjih kvotacijah, ker je razpoložljivost popra precejšnja in ker bo kmalu prispel na trg nov pridelek.

V Trstu je trgovanje s poprom omejeno na potrebe italijanskih potrošnikov. Navajamo povprečne cene popra na viru proizvodnje v šilingih za cwt cif Trst (v oklepaju so cene v prejšnjem tednu): Sarawak special proti vkrncanju v aprilu 177/6 (169); proti vkrncanju v maju 176; proti vkrncanju v juliju-avgustu 170 (160); Sarawak beli proti vkrncanju v 237/6 (222/6); proti vkrncanju v maju, 236, proti vkrncanju v juliju-avgustu 220 (210); Malabar črni proti vkrncanju v aprilu 190 (177/6), proti vkrncanju v maju 187/6, proti vkrncanju v juliju-avgustu 185 (180); Tellicherry črni proti vkrncanju v aprilu 200 (187/6), proti vkrncanju v maju 197/6, proti vkrncanju v juliju-avgustu 195.

Italijanski trg

Cez nekaj tednov bodo prispeli na trg novi prideški, ki bodo, kakor predvidevajo, zelo obilni; zaradi tega so trgovci previdni pri sklepanju pogodb.

Na trgu z mehko pšenico prevladuje ponudba. Za trdo pšenico ni dosti zanimanja. Cene koruze so že padle zaradi sezonskih razmer. Bolj mirno je na trgu z oljuščenim in neoljuščenim rižem. Kljub temu so cene ostale neizpremenjene.

Cene sena še nadalje padajo, ker predvidevajo, da bo pridelek zelene krme precejšen.

Na trgu s klavno živino sta povpraševanje in ponudba uravnoteženi. Debeli prašiči in prašički za rejo se težko prodajajo; cene padajo.

Maslo se je pocenilo. V Parmi so za belezilni minimalno kvotacija 590 lir kg. Cene sira so ostale v glavnem neizpremenjene razen ovčjega in trdega sira, ki sta se podražila.

Malo zanimanja je za olivno olje in za vino.

Precej živahno je na trgu s svežim sadjem in sezonsko povrtnino, ki se je nekoliko pocenila. Po limonah ni velike povpraševanja. Večje je povpraševanje po mandeljnih, manjše po lesnikih.

KRMA

MANTOVA. Seno razsuto majske košnje 1900-2300, II. košnje 2000-2200, III. košnje 2100-2000; seno iz detelje I. košnje 1600-1700, II. košnje 1500-1600; pšenična slama stlačena 600-650; koruzne pogache 5000-5700; specialna krma za molzne krave 5600-5650; specialna krma za prašiče 5600-5700.

ROVIGO. Pšenica Polesine fina 7050-7150 lir stot fco proizvodnja, dobra 6850 do 7000, navadna 6750-6800; rumena koruza marano 5050-5100; bela koruza 4800 do 4900; pšenična moka tipa »00« 8800-8100, tipa »0« 8300-8700, tipa »1« 7900 do 8300; bela koruzna moka 6200-6400; moka iz trde pšenice 9000-9500; rž 6300 do 6400; oves 5100-5300; neoljuščen ječmen 6300-6500; pšenični otrobi 3250-3300.

VERCELLI. Neoljuščen riž: navaden 5800-5700; Pierrot 5800-6100; Balillone 5800-6200; Roncarolo 5800-6200; Allorio 5700-6000; Ardizzone 6400-6700; G. Rossi 6800-7300; Maratelli 6700-7000; Rizzotto 6900-7500; Razza 77 7100-7400; R. B.

7200-7800; Sesia 7100-7400; Arborio 6400-7000 lir.

Oljuščen riž: navaden 9300-9700; Pierrot 16.400-10.800; Balillone 10.800-11.200; Roncarolo 11.200-11.800; Ardizzone 11.500 do 12.000; Maratelli 12.000-12.700; Rizzotto 13.000-13.500; Razza 77 13.600 do 14.000; R. B. 13.800-14.300; Arborio 13.300 do 13.900 lir.

ZIVINA

LUGO. Cene za kg fco tržišče. Živina za rejo: krave 380.460.000 lir par; breje krave 400.500.000 par; krave s telotom 420.650.000 lir par; voli 350.480.000 par; junci in junice 2-3 leta stari 5 stotov težki 360.390.000 par; krave breje prvesnice 185.000 lir glava; krave 2 stotave težke 85.950.000 lir glava; molzne krave 130.200.000 lir glava. Klavna živina: voli 6 stotov težki I. 310-370, II. 250 do 270; krave 6 stotov težke I. 310-360, II. 250-260; junci 5 stotov težki 350.400, II. 300-330; telčki I. 460-530, II. 370-410; prašički za rejo 470-510; suhi prašički 340-410; debeli prašički 100-150 kg 325-330, nad 150 kg 3350-340; vprežni konji 200-220 lir kg ali 100-140.000 lir glava; konji za zakol I. 260-280, II. 200-220 lir kg; žrebeta za zakol 350-370; vprežni mezi 90-100 lir kg, ali 60-70.000 lir glava; mezi za zakol I. 190-200, II. 150-170; vprežni osli 80-90 lir kg ali 50-60.000 lir glava; osli za zakol 160-180, II. 140-150; ovce 240-270; jagnjeta 450-480 lir.

KOZE

MILAN. Surove kože: krave z glavo in parklji do 30 kg 240-250 lir kg, nad 30 kg 240-245; junci do 30 kg 295-305, 30-40 kg 260-270; voli 40-50 kg 235-245 nad 50 kg 230-240; biki nad 40 kg 170-180.

Surove osoljene kože: teleta brez glave in parkljev do 4 kg 730-750; 3-6 kg 730-750, 6-8 kg 680-700, 8-12 kg 540-570, 12-20 kg 400-450; žrebeta do 12 kg 360-380; konji 215-225; mezi 135-145; osli 100-110; jagnjeta z belim krznom 50-60 kg 100 kož 850-900 lir kg; jagnjeta s krznom drugih barv 650-700; ovni 150-180 kg 100 kož 560-580; kozlički 26-31 kg za 100 kož 1800-1850; kozlički nad 31 kg za 100 kož 1850-1900; kože 120-140 kg za 100 kož 825-875.

Kože iz čezmorskih dežel: Cordova Sierra 85/15 10-11 kg 350-370 lir kg; Buenos Aires americanos 70/30 5-10 kg 375 do 385; Buenos Aires americanos 70/30 10-11 kg 360-370; Capetown suhe kože I. 18-20 funtov 400-410; Capetown osoljene, suhe kože 30-40 funtov 80/20 315-330;

Addis Abeba 40/50/10 do 8 funtov 355-365; 8-12 funtov 330-340, nad 12 funtov 300-310; kože iz Angleske Somalije do 4 funtov 690-710, 4-8 funtov 580-600, 8-12 funtov 520-540, 12-16 funtov 440-470; zajčje kože bele 10-15 kg za 100 kož 825-850 lir kg; nad 15 kg 950-975; sive ali druge barve 10-15 kg 320-330, nad 15 kg 430 do 450.

MLEČNI IZDELKI

CREMONA. Maslo iz smetane 710; maslo I. 630-640; II. 580-590, III. 560 do 580; sbrinz svež 430-460, 3 mesece star 560-600; provolone svež 440-460, 3 mesece star 550-560; grana svež 390-400, majski proizvod 590-550, zimski proizvod 1955-56 580-570; majski proizvod 1955-90 do 600; emmental svež 490-510; 3 mesece star 570-600; italico svež 370-380; taleggio svež 320-330.

PERUTNINA IN JAJCA

PADOVA. Zajci 400-420; gosi 350-400; purani 550-600; pure 550-600; race 400-450; pegatke 750-800; kokoši 550-600; piščanci 650-700; golobi 600-700.

LUGO. Jajca 20-21 lir komad.

PARADIŽNIKOVA MEZGA

PIACENZA. Dvakrat koncentrirana paradižnikova meza proizvodnje 1956 v skatlah 10 kg 185-195 lir kg, v skatlah 5 kg 190-200, v skatlah 1 kg 205-215; v skatlah 500 g 210-220, v tubah 200 g 63-65, v tubah 100 g 36-38. Trikrat koncentrirana paradižnikova meza: v skatlah 10 kg 195-205, v skatlah 5 kg 200-210; v skatlah 1 kg 215-225, v skatlah 500 g 220-230, v tubah 200 g 68-71, v tubah 100 g 38-41; olupljeni paradižniki v skatlah 1200 g 115-120 lir skatla, v skatlah 500 g 65-70 lir.

ZELENJAVA IN SADJE

MILAN. Karčofi 13-43 lir komad; korjenke 46-70 lir kg; cvetča 15-25; ohrovt 15-25; cikorijska 20-30; čebula 20-35; nova čebula 30-40; rožmarin in žajbelj 130-200; koromač I. 30-40, II. 15-25; krompir bintje 27-33, majestic 20-26; nov krompir 63-70; grah 150-180; paradižniki s Kanarskih otokov 500-600; por 15-25; peteršilj 35-90; zelena 46-57; špinaca 30-57; bučice 230-250.

Jabolka navadna mešana 15-25; Delicious 85-130; Delicious II. 43-70; Morgenduft 70-90; hruske navadne mešane 40-60; pomaranče navadne 68-93; rdeče pomaranče 123-140; limone 70-95.

MEDNARODNA TRŽIŠČA

CHICAGO	20. 3.	3. 4.	15. 4.
Pšenica (stot. dol. za bušel)	221 ¹ / ₄	224 ¹ / ₄	224 ¹ / ₄
Koruzna (stot. dol. za bušel)	129 ¹ / ₄	128 ¹ / ₄	129 ¹ / ₄
NEW YORK			
Baker (stot. dol. za funt)	30.—	31.—	30.80
Cin (stot. dol. za funt)	100.—	99.37	99.62
Svinec (stot. dol. za funt)	18	18	18.—
Cink (stot. dol. za funt)	13.80	13.50	13.50
Aluminij (stot. dol. za funt)	27.10	27.10	27.10
Nikelj (stot. dol. za funt)	74.—	74.—	74.—
Bombaž (stot. dol. za funt)	35.45	35.45	35.45
Živo srebro (dol. za steklenico)	257.—	267.—	257.—
Kava (stot. dol. za funt Santos 2)	62.—	62.—	60.25
LONDON			
Baker (funt. šter. za d. tono)	238 ¹ / ₄	246 ¹ / ₄	242.—
Cin (funt šter. za d. tono)	771	776	776
Cink (funt šter. za d. tono)	95 ³ / ₄	99 ¹ / ₄	99 ¹ / ₄
Svinec (funt šter. za d. tono)	113 ¹ / ₄	113	112.—
SANTOS			
Kava Santos C (kruzejrov za 10 kg)	490.—	493.—	481.90

V zadnjem tednu ni bilo na mednarodnih tržiščih s surovinami posbšnih sprememb. Tudi cena elektrolitičnega bakra se je kljub manjšemu nihanju skoraj ustalila. Cin je nekoliko napredoval. Zanimivo je napredovanje koruze pa tudi volna kaže čvrstše težnje.

ZITARICE

V Chicagu je cena pšenice napredovala od 224 1/8 na 225 1/8 stotinke dolarja za bušel. Pri vsem tem je cena v primerjavi s prejšnjimi kvotacijami nizka. Koruza je nekoliko bolj napredovala, in sicer od 127 5/8 na 130 1/4 stotinke dolarja za bušel. Po računih ameriškega ministrstva za kmetijstvo bo pridelek zimske pšenice v ZDA za 7% višji, kakor so ga prvotno cenili. Dosegel bo 699 milijonov bušlov (lani 734 milijonov bušlov).

SLADKOR, KAVA, KAKAO

Zanimivo je, da je cena sladkorja v New Yorku zopet napredovala, in sicer od 6,17 na 6,15 stotinke dolarja za funt. Sovjetska zveza je kupila na Kuba 150.000 ton sladkorja po 6,12 stotinke dolarja za funt; glede ostalih 50.000 ton po 6,25 stotinke fob pa kupčija še ni bila dokončno sklenjena. Zasebni izvedenci cenijo svetovno proizvodnjo sladkorja v sezoni 1956/57 na 41,9 milijona ton, medtem ko je lanski pridelek znašal 39,6 milijona ton. Kava je v New Yorku (po pogodbi M) napredovala od 64,30 na 63,20 stotinke dolarja za funt. Mehika je znižala minimalno ceno za 2 stotinki pri funtu, medtem ko je San Salvador sploh odpravil minimalno ceno. Po cenitvi ameriškega ministrstva za kmetijstvo bodo države izvoznice imele na razpolago za izvoz v letošnjem letu 2.204.000 ton, to je 420

tisoč manj kakor lansko leto. — Kakor je v New Yorku napredoval od 322,5 na 32,70 stotinke dolarja za funt.

VLAKNA

Cena bombažja je v New Yorku ostala neizpremenjena pri 35,45 stotinke dolarja za funt. ZDA bodo pričele razprodajati v večji meri bombaž po 15 avgustu. Doslej so po načrtu dodelili tej zalogi že več kakor 1 milijon bal bombaža. Cena volni je v New Yorku za suint napredovala od 158,3 na 161 stotinke dolarja za funt. V Franciji (Roubaix) je cena škocila od 1355 na 1360 frankov za kg. V Londonu je cena česane volne 64's B napredovala od 142 3/4 na 143 1/2 penija za funt, proti izročitvi in maju.

KAVCIK

V Londonu je vladalo v kupčiji z kavčkom precejšnje mrtvilo; cena je kljub temu napredovala od 26 7/8 na 27 penija za funt. V New Yorku je cena napredovala od 31,55 na 32,10 stotinke dolarja za funt.

KOVINE

Na newyorški borzi s pozornostjo sledijo gibanju cene elektrolitičnega bakra, ki je v tednu do 12. aprila popustila od 29,75 na 29,50 stotinke dolarja za funt. Težnja za nazadovanjem je značilna, čeprav bi nekateri pojavi govorili za dvig cene. Tako razne ruđavke stavke v Čilu, Rodeziji in Kanadi. Zaradi teh se proizvodnja manjša za 30.000 ton na mesec. Edino ameriška podjetja imajo velike zaloge bakra. Proizvajalci v Rodeziji se pogajajo, da bi določili stalno ceno bakru ter se zavarovali pred nadaljnjim nazadovanjem. Cin je v New Yorku napredoval od 97,87 na 98 stotinke dolarja za funt.

Vestnik KMEČKE ZVEZE

Uničajmo škodljivce!

Ne bo odveč če ponovno opozorimo kmete, da je spomlad napočil čas za borbo proti vsem škodljivcem na rastlinah.

Te škodljivce lahko delimo po načinu prehrane. Nekateri se hranijo tako, da žrejo liste in mlade poganjke, to se pravi da uživajo sočna tkiva rastlinskih delov; nekateri se tu di zarijejo v mlade poganjke in v njih kopljajo rove (breskov zavijač). Med take, ki objedajo zelene dele rastlin, pristevamo tudi kolaradnega hrošča.

Drugi škodljivci sesajo sokove rastlin tako, da zapijo svoje rilo v rastlinsko telo. Navadno opazimo, da so rastlinski listi opikani in da se začno kodrati. Med te škodljivce spadajo vse vrste uši, ki živijo tako na sadnem drevju kot na drugih gojenih rastlinah. Tudi sloviti ameriški kapar spada med te zajedavce. Razne pršice, ki napadajo posebno hruskovala drevesa in tudi razni pajki (trtna pršica — rdeči pajek) se hranijo tako, da sesajo rastlinske sokove.

Poleg teh škodljivcev, ki živijo na nadzemnih delih rastlin, poznamo še take škodljivce, ki obzirajo korenine ali gomolje ali se zavrtajo pod lubje ali v stebelca travnatih rastlin in tam kopljajo rove in postopoma uničujejo rastlino.

Za vsako vrsto škodljivcev imamo primerne strupe. Proti vsem gosenicam, ki se hranijo z zelenimi listi rastlin, uporabljamo arzeniske pripravke (svinčeni ali apneni arzenat). Vsi dobro vemo, da je arzenat hud strup. Gosenica ali hrošč, ki zaužije še tako majhno količino zastrupljene hane, pogine v kratkem času. Te strupe

imenujemo tudi »želodčne strupe«.

Proti istim škodljivcem uporabljamo tudi dotikalne strupe. Med temi so najbolj znani in najbolj razširjeni preparati za zimsko škropljenje (oljne emulzije mineralnih olj — drevesni karbolinei, dinil-trokrezolovi preparati) in taki ki nam služijo za poletno škropljenje posebno pri zatiranju uši (nikotinska sredstva — piretrinska sredstva in kvasija ali mušji les).

V povalnih letih so se razširila še druga sredstva, katera delujejo na žuželke sistem in tudi na črvesje vseh žuželk. Tako sredstvo je splošno znani DDT in vsi njegovi derivati, ki se prodajajo pod raznimi imeni. Poleg preparatov DDT poznamo še heksaklorcikloheksanove preparate ter fosforne estru.

Med pripravke DDT pristevamo Citox, v drugi skupini je bolj znan geolintox Lintox. Podobno delujejo še clordano- (Clorox) in heptaklorovi preparati. Ta sredstva delujejo na vse žuželke, tudi na tiste, ki sesajo rastlinske sokove in vsled tega jim arzenati ne morejo do živega. Lahko rečemo, da so to univerzalna sredstva za zatiranje vseh žuželk, zato jih v zadnjih letih uporabljamo v veliki meri. Ta sredstva škodujejo tudi čebelarom, zato odsvetujemo njih uporabo v času cvetenja.

Kadarkoli in kjerkoli se pojavijo škodljivci, jih bomo najlaže uničili s temi sredstvi zaradi njihovega učinkovitega delovanja. Ker se večkrat dogaja, da nekateri kmetje uporabljajo proti kolaradskemu hrošču modro galico, naj opozorimo, da modra galica ne učinkuje na žuželke. Na te škodljivce učinkujejo le arzenati in dotikalna sredstva.

Gojimo sojlo!

Soja je doma na Daljnem vzhodu in služi v zrnu in v svežem listju za človeško hrano in v živalsko krmo. Soja je enoletna rastlina, ki je podobna našemu fižolu, samo da napravi bolj krepko razvito večerjavno, do 80 cm visoko steblo, ki ob dozoričju oleseni v spodnjem delu. Soja se seje v jeseni dobro pognojeno zemljo, in sicer v razorke kakor grah in se med rastjo redči, tako da ostanejo posamezna stebila v razdalji od 20-30 cm. Pri redčenju izrta stebila se uporabijo za pokladanje kravam — mlekaricam ali praščem in kuncem. Se mlado zeleno sojino listje se lahko pripravlja kot spinača za človeško hrano. Soja potrebuje za svoj razvoj 4 do 5 mesecev in zori v malih strokih po eno, dve ali tri zrna, ki so nekako jajčaste oblike in nekoliko debelejše, kakor je naš fižolec; zrnje je rumeno, temno ali zeleno. Sojino zrnje ima visoko redilnost, to je 14% maščobe, 36% beljakovin in 50% škroba ali ogljikovih vodonov. (Sončnice imajo nasprotno 14% beljakovin in 36% olja).

En kilogram soje v zrnu ima enako hranilno vrednost kakor približno 3,5 kg svežega mesa. Na Kitajskem živi nad 400 milijonov ljudi, ki uživajo sojo in ne mesa! Pri nas se soja seje ob koncih koruznih polj in se uporablja kot kavin nadomestek. V zadnji svetovni vojni so gojili sojo v Nemčiji posebno na velikih površinah beljakovin in maščob. V Italiji narašča pridelovanje soje.

Za naše čebelarje

Pelod, to je cvetni prah, se imenuje najbolj pogostoma obožnina, ker ga čebele nosijo na stegenskih zadnjih nožic v podobni malih hlebkov. Zato pravijo, da je pelod čebelni kruhek. S pelodom in z medom ter z vodo delajo čebele neko mlečnato hrano, ki jo narahlo z jezički pokladajo ličinkam v celice. Pelod strešajo čebele z nožic v celice ali piskerke in ga dobro stlačijo, veterar tako da sega pelod v celici približno le do polovice. Pelod pobirajo čebele na cvetnih prašnikih z jezičkom ter ga prekrasijo z nektarjem, tako da postane lepiliv. Majhne trohlice takega peloda spravi čebela s pomočjo prvih in drugih srednjih — dveh nožic na stegena zadnjih. To opravilo izvrši čebela v zraku, v majhni razdalji od cveta, na katerem je bil nabran. Pelod je dušičnata tvarina in vsebuje tudi kipele medice s pomočjo peloda namesto s pomočjo vinskih kvasnic ali krušnega kvasa.

RANOCELNIŠKO DELO NA SADNEM DREVJU

Upoštevati moramo, da je vsako sadno drevo in tudi vsaki sadni grmičevje sploh vsaki sadna rastlina živ organizem, s katerim je treba umno in obzirno ravnati, da ne trpi škodi pri svojem razvoju. Velika obzirnost je posebno potrebna pri razpeliavi drevesne krošnje in pri obrezovanju. Vsaka rana in vsak urez, se mora dobro zgladiti z dobro nabrušenim rezilom in zamazati s cepilnim voskom. Cepilni vosek ali cepilna mazila se kupi že pripravljeni. Lahko si ga vsaki pripravi sam z mešanico čebelnega voska, kolofonije, beneskega terpentina in nekoliko vazeline.

VRTNAR V APRILU

Na njivi: Če je april deževen, kmetič ne bo reven, pravi stara ljudska modrost. Dež v tem času vpliva zelo ugodno na rast vseh rastlin. Prav v začetku rasti potrebujejo rastline precejšnje količine vode. S padavinami dosežemo dvojni učinek. Deževnica ima močnejšo toplino kot navadna voda; zato raztaplja večje količine hranil. Poleg tega z deževnico pridejo v zemljo tudi manjše količine dušika. Izkoristimo deževje za gnojenje z dušikovimi gnojili, s tem bomo močno poživeli rast in rastline se bodo razvile. Pričemo gnojilom še fosforja in kalija.

V vinogradu: V vinogradu nimamo večjih del. Plitva kop bo zelo koristila trtam, ker zrak pospešuje razkrajanje hranilnih snovi, v zemlji; koreninsko delovanje je bolj živo.

Sadno dreve: Če še nismo gnojili sadnega drevja, lahko to storimo sedaj. Prav dobro gnojilo za pomladansko gnojenje je gnojilna, kateri primamo določene količine fosforja in kalija (3-5 kg na 100 litrov gnojilne). Če smo cepili spomladaj kakšno sadno drevo, glejmo, da vezi ne zarezajo globoko v lubje. Če cepi poganjajo, jim preskrbimo oporo, da jih veter ne zlomi. Sadno dreve škropimo takoj po končanem cvetenju z arzenati ali z drugimi sredstvi za uničevanje škodljivcev. Če bodo dnevi še nadalje deževni, bomo morali posvetiti posebno skrb tudi pred škropom in drugimi glivičnimi boleznimi.

V sadu: Imamo polne roke dela. Vrtarino praktično vse vrste zelenjadnic. Na stalno mesto sejemo tudi bučnice ali presadimo rastlinice bučnic, ki so rastle v topli gredi. Zalivamo vse rastline, ki zahtevajo precejšnje koli

vestnik SLOV. GOSPODARSKEGA ZDRUŽENJA

Tržaška delegacija na razgovorih v Ljubljani

Kakor smo že poročali v prejšnji številki »Gospodarskega vestnika«, je bil dne 3. aprila občni zbor Tržaške delegacije v odbor sta bila izvoljena tudi naš član Košuta (častnik trdke Import-export) ter naš tajnik Kocijančič Marj, ki zastopa v delegaciji Finančno družbo za mednarodni promet. Novi izvoljeni odbor bi se bil moral sestati pretekli četrtek, a se je sestal že v ponedeljek, ker je med tem prešla Tržaška delegacija vabilo Trgovinske zbornice LRS iz Ljubljane, naj bi se udeležila zasedanja, na katerem bi razpravljali o razvoju trgovinske izmenjave ter zlasti se o raznih po pravkih, ki bi jih bilo treba izvesti za uspešno izmenjavo.

Na odborovi seji so člani razpravljali, kakor je bilo sklenjeno na obnem zboru, o izvolitvi uradnega predstavnika, ki naj bi zastopal Tržaško delegacijo. Člani so soglasno poverili začasno to nalogo dr. Evgeniju Vatu, dokler ne pride do rednih volitev. Uradni predstavnik Tržaške delegacije, ki je del Italijansko-jugoslovanske trgovinske zbornice s sedežem v Milanu, mora biti po zborničnih pravilih istočasno tudi član glavnega odbora Ital-jug. zbornice v Milanu. Ker pa je bila tukajšnja delegacija uradno ustanovljena šele 3. aprila, bo prišlo do izvolitve njenih predstavnikov v glavni odbor šele na prihodnjem obnem zboru, ki bo maja meseca v Milanu.

Na tej seji so se razpravljali o šte-

vilnih predlogih, za izboljšanje blagovne izmenjave med Trstom in jugoslovanskimi področji tržaškega zaledja. Na tej osnovi je tajništvo delegacije sestavilo obsežen promemoria, ki je predstavljati tudi osnovo za razpravo predstavnikov tukajšnje delegacije in jugoslovanskih predstavnikov zbornice in drugih gospodarstvenikov. Naj omenimo tu, da je tudi tajništvo našega združenja razpravljalo na eni izmed svojih sej o raznih predlogih, ki bi jih bilo treba postaviti za izboljšanje te izmenjave. O zadevi so člani našega združenja izmenjali misli s tajnikom Tržaške trgovinske zbornice.

Sestanka v Ljubljani, ki je bil v torek 8. aprila, so se udeležili za Tržaško delegacijo v spremstvu tajnika dr. Maurela, dr. E. Vatta, dr. V. Spinotti, dr. Celeghin, Kocijančič in Košuta. Z jugoslovanske strani so bili prisotni: Inž. Vehovar, glavni tajnik Trgovinske zbornice LRS v Ljubljani dr. Zidarič, predsednik komisije za obmejni promet, dr. Ples, svetnik pri Trgovinski zbornici v Ljubljani, Zoričič, tajnik Jugoslovansko-italijanske zbornice s sedežem v Beogradu, Karli predstavnik Trgovinske zbornice LR Hrvatske, Kruh, direktor podjetja »Primorje Exporta« iz Nove Gorice, direktor podjetja »Frukust« iz Kopra, direktor izvoznega podjetja iz Buja in direktorji ter zastopniki drugih slovenskih in hrvaških izvoznih in uvoznih podjetij.

Zaključke in predloge tega sestanka bodo italijanski kot jugoslovanski predstavniki predložili v proučitev svojim uradnim organom. Na teh razgovorih je bil dosežen sporazum o po-

mebnih vprašanjih, ki se ovirajo uspešen razvoj trgovinske izmenjave. Znano je namreč, da je sedaj vrsta dolobč, ki znatno ovirajo potek zadovoljive izmenjave in zahtevajo preureditev obstoječega trgovinskega spoznanja o krajevni trgovinski izmenjavi; saj se dogaja, da razne postavke spoznanja niso izkoriščene, medtem ko so za razno drugo blago izčrpane možnosti uvoznih — izvoznih dovoljenj. Pri tem gre zlasti za preureditev liste uvoznega in izvoznega blaga, ne da bi istočasno zvišali skupnega predvidenega obsega trgovinske izmenjave. To pa bi prišlo seveda v poštev, če bi ukiniteli, kakor si vsi poslovni ljudje na obeh straneh želijo sistem uvoznih dovoljenj tudi v okviru krajevnega spoznanja za blago, ki je med drugim že oproščeno uvoznih dovoljenj v okviru splošnega italijansko-jugoslovanskega trgovinskega spoznanja. Prav tako predstavlja na jugoslovanski strani veliko oviro za povečanje krajevnega blagovnega prometa sistem koeficientov, ki preprečuje večji izvoz tržaških izdelkov naosednja jugoslovanska področja.

Iz gornjega sledi, da je bil ljubljanski sestanek zelo plodovit in da bo tovrstno sodelovanje v znatni meri pripomoglo k povečanju trgovinske izmenjave v obojestransko korist. Naj tu še omenimo, da bi bilo dobro, da bi se predstavniki z obeh strani pozanimali tudi za povečanje osebnega obmejnega prometa, ki danes nikakor ne ustreza željam tukajšnjega prebivalstva niti prebivalstva z sosednjih jugoslovanskih področij.

KRONIKA

V LADJEDELNICI CRDA so splovili 32.000-tonsko ladjo »Adriana Augusta«. Svečanosti je prisostvoval tudi senator Merzagora.

V LADJEDELNICI »SPLOSNE PLOVBE« v Piranu bodo zgradili dve tankerski ladji za »Dunavski Lloyd« iz Siska. Istočasno bodo zgradili tudi dve ribiški ladji za podjetje »Riba« iz Izole.

NA DALJNI VZHOD je pretekli petek odplula ladja »N. Bixio«, natovljena s 300 tonami avstrijskega blaga. Ladja je namenjena na Daljni vzhod in bo prva na tej liniji, ki bo plula skozi Sueski prekop po znanih dogodkih.

SLABO VREME JE POVZROČILO PRECEJ ŠKODE

Zadnje aprilsko vreme je povzročilo posebno na sadju precej škode. Zaradi izredno visoke toplote, ki je neki dan na tržaškem dosegla celo 22 stopinj, se je rastlinstvo naglo razvijalo. Zato je bila škoda, ki jo je povzročil mrzotliko večja; temu se je nato pridružil še veter. Na Gorškem je neki dan padla temperatura celo pod ničlo. Največjo škodo so gotovo pretrpele češnje, ki so bile v polnem cvetenju, drugo sadje, kakor breskve, marelice in deloma tudi hruške so že ocvetele. V vinogradih je napravil mnogo škode veter ker so bili poganki že precej razviti.

TOBAK IN HRANA. Januarja in februarja letos so Tržačani pokadili 104 tisoč 089 kg tobaka. Potrošnja mesa je padla v primerjavi z lanskim letom (obdobje januar-februar) z 22.153 na 18.938 stotov. Mnogo višja pa je bila letošnja potrošnja zelenjave in krompirja.

AVSTRIJA — TRST. Maja meseca se bo v Trstu sestal mešani italijansko-avstrijski pododbor za tržaško pristanišče.

NACRT ZA POGLOBITEV LJUBLJANSKE POSTAJE

Po najnovejših vesteh iz Ljubljane ni bil načrt za poglobitev ljubljanske postaje še dokončno opuščen. Po nalogo vlade LR Slovenije bodo izvedenci verjetno še enkrat proučili vso zadevo. Nekateri strokovnjaki so mnenja, da bi poglobitev ne bila draga, kakor načrt, ki predvideva graditve cestnih podvozov pod železnico, ki bi ostala na sedanji ravni.

OBČINSKI PRORACUN za tekoče leto kaže 3.191.000 lir izgube. K temu je treba dodati še 838.276.000 lir izgube pri podjetju ACEGAT. Te vsote naj bi kri- la italijanska vlada?

VEČ MOSKIH. Odkar so ponovno odprli pokriti bazen ob morju, ki ga upravlja sedaj tržaška občina, je srednje število obiskovalcev 400 ljudi na dan. Samo 10% je žensk.

MODERNI VAGONI ZA ITALIJSKE ŽELEZNICE

Italijanske železnice so naročile pri dveh italijanskih družbah 20 vagonov z 9 kupeji; 4 kupeji bodo I. razreda s 6 prostori za sedenje ali 4 prostori za spanje in 5 kupejev II. razreda s 8 prostori za sedenje ali 6 za spanje. V kupejih I. razreda so spalnici divani vloženi v steno nad prostorom za sedenje in se po potrebi izvlačejo v vodoravno lego. V oddelkih II. razreda se prostor za spanje pridobi s tem, da se hrbtniki divana sklenejo navzdol; tudi nad temi so v stenah zloženi drugi divani, ki se ponoči postavijo v vodoravno lego. Vsak kupe ima svoje leste, da se potnik lahko povzpne na svoje ležišče. Mreža za prtljago nad sedeži se ponoči sklene, prtljaga se položi na drugo mrežo, ki je nad oknom ali pa v hodniku. V vsakem kupeju sta dve mizici. Majhne svetilke, ki so postavljene ob vsakem ležišču, omogočajo potniku, da lahko tudi čista. Vsa oprema v notranjosti vagonov je svetle barve.

ZASČITA RASTLIN. Z odlokom št. 107 je generalni vladni komisar proglasil 17 kraskih rastlin za »zaščiten«. Med temi rastlinami so zvoncek, rdčilije, narcise, ciklame itd. V bistvu odlok prepoveduje trganje cvetja, izkopavanja gomoljčkov in prodajanje teh rastlin.

SVICI SO ZNIZALI CENO BENCINA. V zadnjih tednih so v Svici že tretjič znižali ceno bencina, in sicer za eno stotnik franka pri litru. V baselskem kantonu stane zdaj liter običajnega bencina 52 stotnik franka (1 švicarski frank velja okoli 147 lir) »super« — bencina pa 59 stotnik.

IZLET IZ SLOVENIJE V TRST. V ponedeljek je prispela v Trst skupina slovenskih izletnikov na dvodnevni izlet. V skupini je bilo 80 turistov iz Slovenije. Izlet je organiziral »Putnik« v Ljubljani. Vsak izletnik je plačal okoli 3.000 dinarjev.

MODERNARODNA RAZSTAVA TRAKTORJEV V TURINU

Od 12. do 19. maja bo v Turinu »l. mednarodna razstava traktorjev«. V okviru te razstave bo vsedrjavna razstava kmetijskega tiska. Obiskovalci razstav bodo deležni običajnih železnih popustov.

»GALEB«, list za mladino, Trst, št. 4. To je pomladna številka, posvečena velikonočnim praznikom, ki je bogato ilustrirana. Ilustrirali so jo Robert Hlavaty, Milko Bambič in Avgust Černigoj.

STAVKA. V četrtek zvečer so stopili v stavko stavo pekovski delavci. Stavkali so tudi drugod po Italiji.

USLUŽBENCI zdravstvenih ustanov INPS in INAIL so stopili v stavko. Kdaj se bo stavka končala, ni znano.

DELAVCI LADJEDELNICE CRDA v Trstju so stopili včeraj v 2-urno stavko. Tudi delavci drugih obratov so se pridružili gibanju v znak solidarnosti.

Lakota bo prej iztreznila človeštvo kakor vodikova bomba

(Nadaljevanje s 1. str. 1)

tratio v zdravilih »za prebavo« ogromne vsote. Z njimi bi lahko zdravili po lovicu ljudi, ki po svetu bolehalo na »avitaminozi«, to je zaradi pomanjkanja vitaminov v prehrani.

glavne» prehranjevati sama. Nujno bi zato bilo, da bi se v nerazvitih deželah vpeljala ista »poljedelska tehnika«, ki je omogočila silen razvoj kmetijske proizvodnje v razvitih deželah. Tu pa nastanejo nova vprašanja:

POTRATA ZIVIL

Vprašanje bede ostane nereseno. Ko smo postavili pred žalostno sliko velikeanske potrate zivil na eni strani in strahotne lakote na drugi, bi človek bil naklonjen misli, da vprašanje prehrane ni tako težko in da bi se dalo rešiti v doglednem času. To tembolj, ker postaja svet čedalje »manjši«; narodi se zavajajo, da ni na zemlji »osamljenih« vprašanj. Živimo takorekto v enem in istem poslopju; kjerkoli bi izbruhnil tu- di majhen požar, bi lahko upepelili vso stavbo. Vojni na Koreji in v Indokini in kriza na Formozu so strogo posvarili svet o tej nevarnosti. Priznati tudi moramo, da ne primanjkuje dobre volje na nobeni strani. Vendar bo ostalo to vprašanje še delj časa nereseno, če bo sploh mogoče rešiti ga. To pa ker:

1. Milijonskih množic ni mogoče prehranjevati z »darili«. Ze zato ne, ker je ni sile na svetu, ki bi lahko razmnožila prometna sredstva v zadostni meri. To bi stalo toliko denarja, da bi obubo- žala tudi mogočnca Amerika.

2. Ni mogoče vzpostaviti zadostne trgovine, kajti proizvodnja nerazvitih de- žel je v vsakem pogledu nezadostna. Pri tem zmagata že staro gospodarsko načelo, da se vsaka dežela mora »v

1. Kar se je v določeni deželi orga- nično razvilo, vzporedno z naraščanjem prebivalstva, je-li to mogoče urusčiti tudi v krajih katerih »izhodišče« je de- mografična prenatrpanost in stalno na- raščajoča lakota?

2. Kako in s čim zaposliti ogromne množice, ki se danes, sicer na primitiv- nem in nedonosnem način, ukvarjajo s poljedelstvom, ko jih bo izboljšana po- ljedelska tehnika v čedalje večjih od- stotkih izganjala z dežele v mesto? V Indiji in drugod živi še danes 90% lju- di od zemlje, ki pa jim nese tako ma- lo, da ni mogoče misliti, da bi si s prihranki kdaj ustvarili lastno indu- strijo.

Prepotrebna industrializacija, ki bi konec koncev bila edina rešitev tega vprašanja zahteva »hic et nunc« fanta- stične kapitalne, s katerimi pa trenutno zaradi oboževanja svete ne razpolaga.

Iz vsega tega je razvidno, da je vpra- šanje silno zamotano, in da zahteva pozornost vsakega človeka, ki kaj po- meni v svetu. Morda bo prav narašča- joča lakota še bolj kot strah pred vo- dikovo bombo primorala človeštvo, da svoje energije posveti delu za bla- ginjo in mir. V tem primeru bi rekli, da nam je iz lakote prišla rešitev.

Ljubo Zamorski

TRŽAŠKA POLEMKA

ODPRTO PISMO GENERALNEMU KOMISARJU

»La Zona Franca«, glasilo Komiteja za prosto cono v Trstu, je objavilo od- prto pismo na naslov vladnega gene- ralnega komisarja za Tržaško ozem- lje. V pismu mu očita, da ni med svo- jim službovanjem v Trstu, ki ga je nastopil 27. oktobra 1954, pokazal pravega razumevanja za dejanske raz- mere na Tržaškem in da si ni za svo- je upravljanje postavil lastnega na- črta, temveč da je hotel po se izvo- zenih poteh. Vlada bi moral bolj kot generalni komisar in mnogo manj kot prefekt ter se pri tem ravnati bolj po lastni zgodovinski presoji in svo- jih občutkih za stvarnost kakor po navodilih rimske vlade, ki ni pokazala razumevanja za tržaške probleme. Nastopal je preveč kot zvest uradnik, zato pa ni italijanska uprava v Tr- stu dosegla za Trst, kar bi morala.

NASVET AMERISKEGA

PREDSTAVNIKA TRŽACANOM

Mr. James D. Zellerbach, sedanji ameriški poslanik v Rimu je prejšnji teden obiskal Trst. Mr. Zellerbach je bogat z gospodarskimi izkušnjami, ki jih je dosegel v Ameriki kot industri- jec pa tudi kot gospodarski izvede- nec, ki je nekaj časa vodil upravo Marshallova plana v Italiji. Prejš- nji teden je obiskal Trst in na tiskov- ni konferenci pokazal pot, ki naj bi pripeljala tržaško gospodarstvo iz se- danje krize. Dejal je, da se je Italija in z njo Trst po vojni gospodarsko že tako okrepila, da ne potrebuje več iz- rednih pomoči (iz Amerike), temveč da se lahko po običajni poti vključi v mednarodno gospodarstvo in finance. Ker zasebni kapital išče poti tam, kjer mu dajejo boljše pogoje, si mora Trst prizadevati, da ga privabi prav z ugodnimi pogoji. Trst bo lahko izko- ristil tudi nov položaj, ki je bil ustvarjen z ustanovitvijo enotnega evropskega tržišča.

Mr. Zellerbach je v bistvu Tržača- nom hotel povedati, naj od Amerike ne pričakujejo kakšne izredne gospo- darske pomoči.

Dragih stanovanj bo kmalu preveč

Akcija za graditev stanovanj v Trstu se čedalje bolj približuje kritični toč- ki. Približuje se namreč čas, ko se gra- ditev iz čisto gospodarskih razlogov ne bo več izplačala. Dogaja se namreč, da bi gradila velike stanovanj- ske hiše z namenom, da bi prodala po- samezna stanovanja v kondominij, že teče prodajajo takšna stanovanja. Ne- katera predraga stanovanja so ostala še neprodana.

Nastaja tudi mrtvilo za prodajo sta- novanj v kondominij, ki se gradijo z državnimi posojili v smislu Aldisjeve- ga zakona. (Lastnik prejme posojilo v višini 3/4 ocenjene vrednosti proti 4% obresti in odplačevanju, ki traja do 35 let). V Trstu je čedalje manj ljudi, ki bi imeli pri rokah toliko tekočega de- narja (vsaj 1/4 ocenjene vrednosti sta- novanja), da bi s podjetji, ki gradijo velike stanovanjske hiše za prodajo, lahko zaključili pogodbo. Ker je stano- vanjska stiska še vedno velika, nara- šča še vedno število tistih, ki bi se ra- di vselili v stanovanja, ki se gradijo z javnimi sredstvi in so zaradi tega ce- nejša.

Kakor smo že ob drugih priložnostih omenili, se računa cena stanovanj ta- ko: 1 milijon lir za vsak prostor, in sicer tako da predstavljajo posamezne sobe po en prostor, kuhinja z vsemi pritlikalnimi (kopalnico) tudi po en pro- stor; tako stane n. pr. stanovanje dveh sob in kuhinje 3 milijone lir. Seveda je pri tem treba upoštevati tudi lego hi- še (središče mesta ali okolica). Po po- vršni računajo stanovanja tudi takole: 45.500.000 lir kv. meter. Poslovni pre- sto- ri so dvakrat dražji. V samem sredi- šču mesta se cena stanovanj suka med 150.000 in 200.000 lir za kvadratni me- ter površine.

Največje težave dela graditeljem vpra- šanje prostora. Trst je stisnjen med morjem in Kraško planoto, ki ga obda- ja. Zaradi pomanjkanja prostora in ži- valne gradbene dejavnosti se je cena parcel dvignila. V zadnjem času kupu- jejo graditelji rajši stare hiše v mestu, da jih porušijo in na njihovem mestu gradijo nove. Seveda je treba odplačati najemnike, ki morajo zapustiti hišo. Odpravnine se gibljejo med 500.000 do 1.500.000 lir za stanovanje, različno po velikosti in legi stanovanja.

Naj navedemo še nekaj podatkov o ceni parcel. V središču mesta stane kv. meter tudi do 80.000 lir; nekoliko izven središča, recimo okrog glavne bolniš- nice grede parcele po 30.000 lir kv. me- ter. V Rojani ali pri Sv. Jakobu stane- jo parcele 10.000 do 15.000 lir kv. me- ter, v Roculu 3.000 do 4.000 lir, v ške- d- nju okoli 2.000 lir, na Greti ob cesti okoli 5.000 lir, v notranjosti pa okoli 2.000 lir kv. meter; v Barkovljah 2-3.000 lir, pri Sv. Alojziju 1500-2000 lir, na Op- činah od 1000 lir navzgor.

Končno še nekaj o najemninah. V no- vih hišah znaša najemnina za trisobno stanovanje okoli 25-30.000 lir. Seveda se cena ravna tudi po legi hiše. Najemni- ne v starih hišah, določene s stariimi pogoji, so pod zaščito, ki za zdaj velja do leta 1960; vendar se najemni- na vsako leto zviša za okoli 20%. Če je najemnik revež ali upokojenec, mo- sme gospodar povisati najemnino samo za 10%, ko pa gre za bogatejše sloje, se najemnina lahko zviša tudi za 100 odst. Nikdar pa ne sme najemnina v stari hiši presegati 40-kratne predvoj- ne najemnine.

Stanovanjska kriza v Gorici

Stanovanjska kriza je v Gorici še vedno huda. Po vojni so sicer zgradi- li številne hiše, vendar še zdaleč ni bi- lo zadosteno vsem onim, ki nujno po- trebujejo stanovanje po zmerni ceni. Mnogo pa je še stanovanj, ki niso več primerna za bivanje in ki bi morala biti obnovljena. Najemniki običajno

prebivajo v njih že leta in leta in za- to tudi plačujejo klub letnim povškom še vedno prenike najemnine, da bi jih lastniki z najemninami lahko obnovili.

Stanovanjske hiše v sami Carducci-jevi ulici (Gospoksi ulici), na Travniku, v ulicah Rabata in Ascoli ter še marsi- kje druge v mestu so potrebne teme- ljitega popravila.

Veliko stanovanjsko krizo v Gorici je povzročila priselitev beguncev iz Istre, čeprav so za te zgradili v bližini Stan- dreža znano »ezulsko« (begunsko) na- selje. Drugi so se razkropili po mestu, deloma stanujejo tudi v tako imeno- vanih »casermettah« na Solkanskem po- lju. Z-radi bližnje meje se je naselilo v mestu tudi več obmejnih organov ka- kor financarjev in drugih stražnikov. Za financarje so lansko leto zgradili naselje, kjer so svojčas zgradili sodo- bno šolsko poslopje.

Spedijsko podjetje

Fratelli Prioglio
se je preselilo v ul. Roma, št. 20
II. nad. — Telefon: 31-167

ZALOGA PAPIRJA
PAPYROS
di M. PERFOGLIA
TRST, Ul. F. Severo, 10
Telefon 38-483
Uvoz - izvoz papirja
ter grafičnih potrebščin

JAZBAR STANISLAV
UVOZ-IZVOZ
vseh vrst blaga za stavbeništvo
VEZANE PLOŠČE VSEH VRST
T R S T
Urad in skladišče: Scalo legnami — Tel. šte. 44-552

SLOVENIJALES

LJUBLJANA — BEETHOVNOVA 17

Največje slovensko podjetje za izvoz lesa in lesnih izdelkov

Izvažamo:

- Mehak in trd žagan les — Gozdne proizvode — Celulo- zni les — Drva in kurjavo — Vezane in panel plošče
- Stole iz upognjenega lesa — Zaboje — Oglice — Furnirje
- Pakete — Lesene hiše — Lesno galanterijo — Leso- vinske plošče — Pisarniško in stanovanjsko pohištvo
- Serijsko in luksuzno pohištvo znamke »OPEX«

UVOZ-IZVOZ
Ivan Vetrh
Zaloga goriva na drobno
in debelo
GORICA — UL. LANTIERI 5
Tel. 25-27

KAVARNA
Bratuj
GORICA — UL. MAMELI 4
Tel. 34-78

PEKARNA IN
SLAŠČICARNA
Marc Rudolf
BAZOVICA

KROJAČNICA
Košuta Stanislav
TRST, Ul. Raffineria 5
Tel. 95-498

ŽELEZNINA
Josip TERČON
NABREŽINA
Želi cenjenim odjemalcem
veselo veliko noč!

„Central bar“
OPČINE
Želi vesele velik praznikel

Kmetijska nabavna in prodajna zadruga
Sedež v Trstu, Ulica Foscolo št. 1
Podružnice: Trst, Ul. Flavia 23 — Milje, Ul. Roma 1
Nudimo vam vse potrebščine za vinogradništvo, polje- delstvo in živinorejo!

IMPORT — EXPORT

PRIMORJE EXPORT

NOVA GORICA, Tel. 07-12

- Vrši vse posle v zvezi z izvozom in uvozom po videmskem in tržaškem sporazumu.
- Sprejema vsakovrstne prevoze blaga za inozemstvo, predvsem za Italijo.

Tovarna cementa in salonita

„15. SEPTEMBER“

Anhovo

Naši velikonočni običaji

Ali bodo ostali samo še v knjigah?

V ljudskem mišljenju in čustvovanju velja velika noč za prehod iz zgodnje v pozno pomlad. Beseda »pomlad« je v našem jeziku mlad pojem, nastal očitno po ital. izrazu »primavera« in franc. »printemps«. Starejša, posebno med koroskimi Slovenci znana je beseda »vignreda«; to je čas, ko gre vse vvenk, ko se vse razkazuje, ko je narava zunaj. Ze v poganskem dobi so ljudje na razne načine slavili zmago svetlobe, gorkote in življenja nad zmrskimi mrakom, mrazom in smrtjo. Mnogo tega se je ohranilo v naših velikonočnih običajih, ki so sicer tesno povezani z največjim krščanskim praznikom Kristusovega vstajenja od smrti, a v marsičem spominjajo še na pogansko zmagoslavje dobrega nad zlom.

Veliki noči pravijo vzhodni Slovenci tudi »muzema«. Beseda izhaja iz glagola »vzmeti« in hoče reči (ako ta etimologija velja), da smemo po doltem postu spet vzeti in uživati meso. Torej »muzema« ni bi pomenilo no zemljo (semena), kot so besedo razlagali nekateri. Velika noč je vsako leto v nedeljo po prvi pomladni polni luni. Ta praznik je torej s pomladjo najtesneje povezan in ni se težko utrditi na nekdanjem poganskem slavlju zmagovitosti poletja.

Zemljepisna slikovitost Slovenije (t. j. dežel, v katerih strijnjeno prebivajo Slovenci), razni tuji vplivi, različnost podnebja, značaje in govoriče — vse to je na naših tleh prisklilo v življenje zelo pisane običaje.

Velikonočni običaji se začne s cvetenjem nedeljo, ki ji ponekod pravijo tudi cvetnica ali oljčnica. Ta dan je videti otroke in odrasle, kako gredo z buturami (beganicami ipd.) v cerkev k blagoslovu. Butare so v nekaterih deželah zelo lepo in skrbno spleteno (po tri leskove, drenove in vrhove šibe, dalje bodičje, bezeg, brinje, bršljan, mačice in oljke), drugod pa vidimo samo oljkove vejice. Blagoslovljene butare so v srečo vsemu živemu: ljudem, živalim in rastlinam od sadnega drevja do poljskih posevkov. Zato jih ljudje shranjajo. Oljkove vejice npr. sešajajo kadar poleti preti nevihta s točo.

Z vsem, kar je z njimi v zvezi, namreč velikonočni običaji odganjajo zle sile, pospešujejo pa rast, rodovitnost in razmah dobrih.

Navada je, da na vel. soboto zjutraj pred jarno cerkvijo zakurijo ogenj, ogenj, katerega duhovnik blagoslovijo. Cerkovnik v njem prižge gobo in jo potem naglo raznese po hišah, kjer gospodinjice že kurijo in pripravljajo peko. Drugod spet poneso otroci na domove kar goreča polena. Ogenj je že daven simbol življenja, moči in dobrote.

Stajerski Slovenci kurijo na vel. soboto zvečer »muzemnice«. To so kresove, na katerih gorijo smolnati, napol trhi borovi štiri, ki dajejo veliko dima. Po ljudski veri ta dim odganja kugo in pezebo. Naši koroski rojaki pa hodijo okrog po vasi, po njah in travnicah s smolnicami — z baklami iz suhe borovine in smrekovine, pri čemer molijo za dobro letino.

Ko se na vel. soboto zvonovi vrnijo iz Rimaja in veselo pritrkavajo, dobi voda čudodelno moč. Zadržila je, saj je blagoslovljena, in ljudje se umirajo v nji: zoper kugo, komarje, mrčes, a dekleta še posebej, da bi bila lepša in bolj bela.

Ponekod fantje na velikonočno jutro pokajo z biči. Zelo pogosto je streljanje z moznarji, zlasti si pri ustanjenski procesiji, ki je zavoljo tega slovesnejša. Omeniti je nadalje rag-

Strah pred radioaktivnim dežjem pretiran?

Meteorološke postaje so ugotovile, da je pretekli teden nad Milanom in Trstom padal radioaktivni dež. Nekateri Tržičani trdijo, da so tisti dan občutili nenavaden živčni potrtost (depresijo). Ali je strah pred radioaktivnostjo v zraku, ki jo povzročajo razstrelitve atomskih bomb pa tudi razne atomske industrijske naprave, upravičen?

Odgovorni bomo z mnenjem treh američ. k. učenj.akov z newyorške univerze Columbia. Po njihovem mnenju se nibila meseca februarja tega leta radioaktivnost v zraku tako velika, da bi se je morali ustrašiti in da bi lahko pospešila obolenja za rakom. Tudi če bi se sedanja radioaktivnost pomnožila 100-krat, bi še ne bila resno nevarna po mnenju teh učenjakov za zdravje človeka. Omenjeni trije učenjaki so preiskali učinek radioaktivnosti na 500 človeških kosh.

Ameriška komisija za atomsko energijo je jeseni lanskega leta objavila mnenje, da bi poskusi z atomskimi bombami postali nevarni za človeka, to je, da bi povzročili raka, šele čez 1000 let, ako bi se nadaljevali v tej izmeri. Do jeseni lanskega leta je bilo po mnenju komisije razstreljenih 50 megaton jedrne snovi, nevarnost pa bi nastopila šele, ko bi množina dosegla 5.000 do 50 tisoč megaton.

Gre pravzaprav za domneve, ki jih ni lahko vselej znanstveno utemeljiti. Vsekakor je nevarnost pred radioaktivnostjo iz zraka večja čim bliže je človek kraju razstrelitve. O tem govorijo jasno poročila Japoncev proti angleškim in sovjetskimi razstrelitvam. V zadnjih mesecih so velike države razstrelile 10 bomb; zadnja sovjetska bomba je eksplodirala 12. aprila.

KOS SLOVENSKE ZGODOVINE V TRSTU

V ulici Fabio Filzi podira gradbeno podjetje Cividin et Rosenwasser staro stavbo št. 10. Na tem mestu bodo zgradili novo palačo. Stara hiša ima za seboj preteklost, ki je povezana tudi s preteklostjo tržaških Slovencev. V njej je imel svojo pisarno odvetnik dr. Edward Slavik, ki je kot predsednik tiskarne »Edinost« in Glasbene matice ter vodja raznih drugih slovenskih ustanov v Trstu, imel velik vpliv na politično življenje v Trstu. Njegov sin, tudi odvetnik, dr. Slavoj je žalostno končal v Dachau. Do dneva, ko so pričeli poridati hišo, je na vratih stala tabla »dr. E. Slavik«. V istem poslopju so bili precej tudi uradi Slovenskega gospodarskega združenja in Kmečke zveze. Tudi v novo stavbo se bo verjetno vselila neka slovenska gospodarska ustanova.

ljo, ki je danes že v službi velikonočne liturgije, saj celo nadomestila nemele zvonove. Ves truš in ropi na spominja na nekdanje preganjanje nevarnosti, pa krščanski razlagi pa ponazarja vplije Judov in potres ob Jezusovi smrti. V tem smislu je moč torej razumeti tudi izraz »strašenje Bogav, ki ga poznajo Slovenci tu in tam.

Poseben delež pri velikonočnih običajih imajo razne jestvine. Naj značilnejše je jajce, ki je naravna podoba rodovitnosti in izvor življenja: »vonne vitum ex ovum. Trdo kuhana in rdečeobarvana so pirhi (vzhodni Slovenci jim pravijo rumenice oz. rumenke). V Beli krajini so jajca ne le pobarvana, ampak tudi porisana in popisana: imenujejo se pisaneke ali pisanece. Botri jih dajejo otrokom, dekleta fantom.

Pirhi, gnat in potice so poglavitne velikonočne jedi. Kuhati oz. peči jih je treba le v blagoslovljenem ognju velike sobote. Ta dan popoldne ali zvečer jih (hkrati s hrenom in kruhom) nosijo k žegnju žene in dekleta. Kako lepo je videti belo pregrnjene ferbaje, ki se pozibavajo ženskam na glavah proti cerkvi ali bližnji kapelici! Po blagoslovu pa zlasti dekleta kar tekmujejo, katera bo prej doma. Zmagovalke se bo namreč še tisto leto omožila...

Velikonočni kruhi in manjše pecivo se po raznih slov. deželah različno imenujejo. Kranjci poznajo potice in kolače, Stajerci presnec, Primorci pince, gubanje in menih, Korosci sartej, Belokranjci nadev. Omeniti je, da ob blagoslovljenih jedi dajo pokusiti tudi živini. Kosti in jajčnim

Idrijski rudnik je po 450 letih nekoliko opešal

V idrijskem rudniku so pridobili, odkar rudnik obstoji (l. 1497) do leta 1955 92.663 ton živega srebra. Od tega so pridobili 4.588 ton po drugi svetovni vojni do konca l. 1955. Od pojone proizvodnje (4588 ton) so iz Jugoslavije izvozili 3235 ton; pri tem ni vsteto leto 1945. Da so proizvodnjo lahko ohranili na ravni 500 ton letno, so morali izklopiti čedalje več rude, ker je ruda vedno bolj revna na tej dragoceni kovini. Tako so n. pr. leta 1940 potrebovali 154 ton rude, da so pridobili eno tona živega srebra, a leta 1954 je bilo potrebnih že 979 ton rude za eno tona živega srebra. Zato so morali razširiti rudnik in modernizirati toplotnico. Zdaj delajo vnovi na modernizaciji rudnika in toplotnice, da bi tako lahko zopet dvignili proizvodnjo.

PRED TRISTO LETI...

»Veliko in zaslužen slavo uživa idrijski rudnik, ker je prava zakladnica ali rodovitna mati živega srebra. Leži, kakor skoraj vsi rudniki na Kranjskem, med visokimi gorami v jarku, 3 dobre milje od Vrhnike tik

PROIZVODNJA ZLATA IN SREBRA V JUGOSLAVIJI

V Jugoslaviji so leta 1953 pridobili 1 tona 139 kg zlata. O proizvodnji v novem času niso bili objavljeni podatki. Leta 1939 je proizvodnja zlata znašala 2 tona 224 kg zlata, leta 1947 679 kg, leta 1948 819 kg, leta 1949 1 tona 76 kg, leta 1950 1 tona 330 kg, leta 1951 1 tona 304 kg in l. 1952 1 tona 385 kg.

Proizvodnja srebra je dosegla leta 1955 92 ton 8 kg. Leta 1939 je znašala 1,3 tone, leta 1946 8,7 t, leta 1947 36,48 t, leta 1948 46,8 t, l. 1949 59,6 t, l. 1950 74,2 t, l. 1951 94,3 t, l. 1952 80,2 t, l. 1953 94,8 t, leta 1954 88 ton in l. 1955 92,8 ton.

VLOGE PRI KMEČKIH HRANILNICAH NARASČAJU. Danes je v Italiji okoli 705 kmečkih denarnih zavodov. V zadnjih starih letih so vloge v kmečkih hranilnicah narasle za 400% v primerjavi s prvimi pojavnimi leti (1947/48) in skupno znašale okoli 8.100 milijonov.

Svetih Križev najdemo več na Slovenskem. Najbližji nam je Sv. Križ na Vipavskem. Ta nam je dal celo znamenite pridigarja iz protireformacijske dobe — Janeza Svetokriškega. Sv. Križev je še nekaj na Kranjskem pri Kamniku in nad Jesenicami, na Stajerskem in menda tudi na Koroskem. Prav tako naštimano na vasi s tem imenom tudi v drugih slovenskih državah. Ob drugi priložnosti bomo skušali iz pretekle dobe doznati, kaj je pravzaprav naglano predniko sedanjih prebivalcev Sv. Križa, da so izbrali prav to ime svojemu naselju. Kajti kakih posebnih značilnosti narava okrog Sv. Križa ne nudi, da bi jo opravile ime »svetega Križa«. Pa morda bi vendar nekaj bilo: Križ — muka, ki jo Križani prenašajo od pamitiveke pri vzpenjanju po dokaj strmih bregu od morja do vrha? Vselej je treba prehoditi t. j. kakih 350-400 metrov, kajti toliko znaša nadmorska (absolutna) višina Sv. Križa nad morjem. In prav na tem skalnatem grebenu, na robu sivega in skalnatega Krasa in mehkega ter rodovitnega »brega« so se ustavili prapredniki Križa pred davnimi 1300 leti, so prišli iz pradavnine v Zakarpatju, kakor nas uči zgodovina. Kdo ve, kaj jih je zadržalo, da se niso spustili bližje k morju. Ali strah pred morskim razbojniki ali morda strah pred številnimi divjih morskih valov. Koliko truda bi bi stoletni rodovi prihranili, če bi davnini predniki svoje prve kolibe postavili nižje doli v bregu, kjer imajo sedaj zasajene vinograde! Morda pa je prav ta okolnost napotila navzgor proti vrhu, da si ne bi skvarili rodovitnega zemljišča, ustvarjenega za obdelovanje, a ne za graditve naselja? Bržkone je bilo odločeno prav to desno. Kajti nižje doli proti morju bi res v onih časih pomorskega ropanja ne

lupin ne zametajo, zakaj vsega se drži blagoslov in vse pomaga zoper zle sile, posebej v mravljah, mrčesu, golazni, kačah, a zlasti še v neplodnosti.

Velika noč pa je končno tudi vesel praznik mladine. Saj se mladi rod zdaj komaj naleta in nakriči, nasmeje in napoje, da duška svojemu zdravju in veselju v raznih igrah. Mnogokje poznajo običaj trkljanja ali valjanja s pirhi. Svoj pirh spuсти po položni deski in če zadeneš tistega, ki je spodaj, spraviš oba. Podobno je trkanje s pirhi: če se nasprotnikov stare, tvoj pa ne, sta oba tuja. Zelo razširjeno je sekanje pihov, pa tudi pomaranč in jabolk z novcem. Kdor zadosti zamahne (in kajpada zadene), tako da se novce skrije, dobi. Kdor zgreši, zgubi novce. Lahko si mislimo kakega navihanega Jazeka, ki se kar na dva načina pripravlja na to veselo in živo igro: obrusi novce kroginkrog, a na kateri primerno osuši pomaranč, od katere potem kovanci soigralcev kar odskakujejo...

Zal vsi ti lepi, neredki simbolični običaji počasi ginejo. Čim več je drugih zabav, ki so prišle z dobo elektrike (časopisi, radio, kino, televizija) in čim bolj si utira pot praktični, materialistični življenjski nazor, tem bolj se rahlja povezanost med ljudmi. Brez te povezanosti pa običaji ne morejo živeti. S starim načinom življenja pojde v pozabo poleg nekaterih senc tudi mnogo gnilivega in osrečujelega, dokler ne pride čas, ko bo moč v velikonočnih in drugih običajih brati le še v starih knjigah.

V. Beličič

Pomlad v tržaški okolici

Turizem

Hotelske cene v Jugoslaviji znižane

Kratko smo že poročali, da so bile hotelske cene za letošnjo sezono v Jugoslaviji znižane. Cene hotelov v sezoni so bile znižane približno za 7-10%, za izvensezonski čas pa za okoli 20%. Gostinska zbornica za Slovenijo je objavila spisak novih hotelskih cen, iz katerega navajamo podatke za nekatere letovištske kraje v Sloveniji. V oklepaju so cene izven sezone:

Bled, hotel »Toplice« pension 1800-2300 (1440-1840 din); »Jadrano 1400-2100 (1120-1740); Korotan 1450-1650 (1160-1280); »Parka 1200-1500 (950-1300); »Melovica 1200-1500 (950-1200); »Krim 1120-1450 (850-1250); »Loveca 820-900 (680-750); »Triglav 750-950 (680-750); Bohinj, hotel »Bellevue« 900-1100 (700-850); »Mezerko 750-900 (500-600); »Pod Voglom 900-1250 (550-980); »Zlatoraz 750-1150 (500-850); Bovec, »Golobara 650 (550); »Kanine 650 (570); Jezersko, »Dom na Jezerskem« 650-900 (500-660); Kobari, 640 (520); Kranj, »Evropa« 1000-1200 (850-900); Kranjska gora, »Erika« 800-1100 (700-900); Laško, »Savinja« 500-600 (460-540); Log pod Mangartom, 650-700 (550-600); Logarska dolina, 500 (500); Novo mesto, »Metropol« 700-850 (600-750); Podkone, 850-950 (750-850); Pokljuka nad Bledom, 840-1000 (750-900); Postojna, »Javornik« 870-1380 (540-900); Radenci, »Zdravilišče 800-950 (700-850); Radovljica, »Kranjski dvor« 600-800 (550-650); Rateče — Planica, »Dom v Planici« 750-900 (700-825); Rimske toplice, 700 (600); Roška slatina, »Slovenski dom« 1000-1200 (750-950); »Ljubljanski dom« 900-1100 (650-850); »Soča« 800-1100 (600-800); »Bohori« 700-750 (600-650); Soča, »Soča« 550 (450-470); »Smarjanske toplice, 650-770 (630-700); Tolmin, »Kma 700-750 (600-640); Trenta na Logu, »Trenta« 650 (650); Velenje, »Jezero« 550-700 (450-600); Koper, »Triglav« 1200-1300 (930-980); Portorč, »Palace« 900-1930 (700-1210); »Vila Dora« 800-1400 (680-750); »Centrala« 800-1400 (680-750); »Heliosa 900-1200 (650-750); Piran, »Metropol« 690-1060 (640-960) dinarjev.

Cene veljajo za bivanje najmanj 3 dni. V njih ni vračunana turistična taksa, ki znaša v glavni sezoni največ 50 din, izven sezone 30 din. Glavna sezona je od 1. julija do 1. septembra, v obmorskih krajih od 15. junija do 15. septembra.

KROŽNA POTOVANJA »JADROLINJE«

Jadranska linjska plovba je s tuji mi agencijami zaključila več dogovorov glede potovanj tujih turistov na njenih ladjah po Jadranskem Sredozemskem in Severnem morju. Prvo potovanje z ladj »Jugoslavija« je trajalo od 9. aprila do 22. aprila, in sicer iz Bepetke v grška in turška pristanišča.

NOV MOTORNI VLAK MED DU-NAJEM IN BENETKAMI. Od 2. junija do 28. septembra bo vozil med Dunajem in Benetkami brzi motorni vlak, ki bo to progo prevozil v desetih urah. S tem se bo čas vožnje na tej progi, po kateri zdaj vozi Oesterle Italian Express, skrajšal za 4 ure. Novi vlak pa tudi osebe bo avstrijsko. Vlak bo vozil po naslednjem urniku: odhod z Dunaja ob 7. uri, prihod v Benetke ob 18.13; odhod iz Benetk ob 7.56, prihod na Dunaj ob 18.30. Potniki, ki bodo potovali v Trst ali iz Trsta, presejedo v Trbižu.

Zakaj ne bi imel Trst lastne brze zveze z Dunajem? Zakaj ne bi vzpostavili brzih vlakov Trst — Nova Gorica — Jesenice — Podrožica — Dunaj?

pljusnaka morskih valov... Samo, da si prihranimo za pot, pa se vrnem,« piše neki Križan iz Avstralije. Če ima kos zemlje in je delaven, mu ne bo treba več iskati tuje kruha po svetu. Ribništvo kot vir zaslužka so Križani skoraj popolnoma opustili. Lovijo še nekateri bolj za šport, nedeljsko zabavo in domaćo rabo. Priseljenci ribiči so domaći skoraj popolnoma izrinili. Manjka jim oprema — čolni, mreže, lamparje itd. V Križu je še nekaj kamnosekov, ki so zaposleni v nabrežinskih kamnolomih. Tudi to obrtništvo gre h koncu. V vasi so 4 trgovine z jestvinami, ki so vse lasti domaćinov razen ene. Istrski naseljenci imajo svoje trgovine ob glavni cesti. Nadalje je sedel gostilni, ki delajo prav dobro ob nedeljah, ko pridejo v Križ stotine tržaških izletnikov. Kruh razpečavata dva domaća pekara ter Delavske zadruge. Dva mesarja, ki delajo doma za skrbita za dobavo mesa. Za elektriko in vodovod se brigata v prostih urah dva mehanika-električarja. Nek trije pa popravljajo kolesa in motorje, v kolikor taka dela ne opravijo že v Trstu.

Sožitje z novimi priseljenci teče v znamenju medsebojne strpnosti. Ni ljubezni, ni niti kakega posebnega trenja ni med njimi. Nekateri priseljenci, ki so poljedelci, delajo v domačih vinogradih in precej dobro zaslužijo. V Križu namreč primanjkuje poljske delovne sile v sezonskem času.

Med Slovenci raznih političnih barv pa tudi ni več starega sovraštva. V Križu so postavili kar dva kulturna doma, ki bi delala čast tudi vsakemu večjemu mestu. Med njima je v kulturnem delovanju zdravo tekmovanje in ob raznih priložnostih tudi skupno nastopajo. In tako življenje teče naprej v miru, skrbih in tudi (včasih) v veselju.

Iz Križa je odšlo preko morja kakih 50 domaćinov. Okrog 150 jih je v Južni Ameriki, kamor so odšli še pred vojno. V daljni Avstraliji se večina ni znašla. Mori jih močno domotožje; hrepenijo nazaj domov, čim bi zaslužili za potne stroške. Ali pa se bodo vrnili? Težko je poizbiti rojstvo vas nad morjem in one lepe poletne večere ob fantovskem prepevanju domačih slovenskih pesmi, srečno mladost... Le redki nadejajo mir in srečo v tujini. Mir in srečo je v svoji skupnosti, kjer jo zna uživati. Križani so znani pevci. Ni čudno, če ne morejo pozabiti borovih gajev ob Sv. Primožu, lepih vinogradov v bregu nad morjem in večnega

Vsi Slovenci za deželno avtonomijo

Za živahnimi razpravami o deželni avtonomiji v tržaškem občinskem svetu, katere sta se udeležila tudi slovensko občinska svetovalec dr. Dekleva in dr. Agneletto, ter v tržaškem pokrajinskem svetu, kjer se je oglasil k besedi tudi svetovalec M. Grbec, se je tega vprašanja lotil tudi občinski svet v Gorici. Še prejel je tudi gorški pokrajinski svet izrekel svoje besede. O bodoči avtonomni deželi Furlanija-Juljska krajina sta razložila svoje gledišče tudi pokrajinska svetovalec M. Černe in dr. A. Šifiljo. Zahtevajo Slovencev na Tržaškem kakor tudi na Goriskem in Beneškem se povsem skladajo. Slovenci pozdravljajo deželno avtonomijo in naglašajo, da mora statuti za deželo Furlanija-Juljska krajina izrecno priznati Slovincem pravice, ki so jim bile zagotovljene z ustavo in londonskim sporazumom med Italijo, Jugo Slavijo, Združenimi ameriški državami in Anglijo.

Med razpravo v goriskem občinskem svetu, v katero so tudi sami posegli, so slovenski svetovalec Karel Birsar, Rudi Bratuž, Anton Kacin in Avgust Šfiljo predložili posebno resolucijo. Z njo pozdravljajo deželno avtonomijo in zahtevajo zaščito slovenske narodnosti skupine v smislu vladne izjave z dne 11. junija 1945 in italijanske ustave; resolucija zahteva izpolnitev in razbremenitev proračunov kmečkih občin, obrambo majhne in srednje posesti kmečkih obdelovalnih enot pa tudi priznanje gorške proste cone.

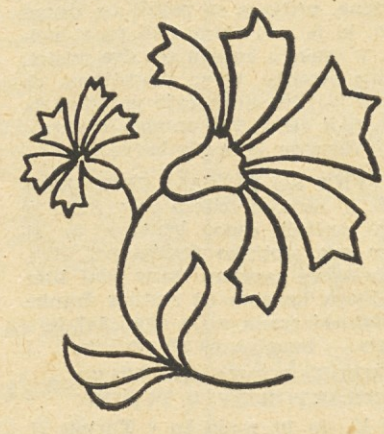
Poslanci komunistične partije Italije bodo predložili rimskemu parlamentu svoj lasten osnutek posebnega statuta za avtonomno deželo Furlanija-Juljska krajina. Glavno mesto bodoče de-

žele, ki naj obsega pokrajinska okrožja Videm, Gorico in Tržaško ozemlje, naj se določi z zakonom; to se pravi, da se predlog ne zavzema izrecno za določeno mesto, kjer naj bi bil sedež avtonomne dežele (Trst ali Videm). Osnutek zahteva priznanje enakopravnosti civilnih in političnih pravic državljanov katerekoli jezikovne pripadnosti. Čl. 52. se glasi: »Upoštevajoč mednarodne obveznosti bo dežela skrbela da se zajamčijo pravice jezikovnih manjšin, kar zadeva šole, uporabo jezika v odnosih z javnimi institucijami in v javnih listinah, morebitno uporabo dvojezičnih napisov v prizadetih občinah. V smislu osnutka, naj bi se uklenile prefekture v Vidmu, Gorici in Trstu ter vladni komisarati za Tržaško ozemlje, ko bi se uveljavil statut za avtonomno deželo. Centralni komitei komunistične partije Trsta predlagajo nekatere popravke k osnutku, ki ga je sestavila komunistična parlamentarna skupina. Tržaški komunisti vztrajajo pri gledišču, naj se Tržaškem ozemlju prizna položaj avtonomne ozemeljske enote, ki bi jo upravljal teritorialni svet s široko upravno in zakonodajno oblastjo. (Osnutek komunistične partije Italije govori samo o avtonomiji Tržaškega ozemlja v avtonomni deželi Furlanija-Juljski krajini. Pordenone se lahko ocedeji od Vidma ter ustanovi lastno pokrajino). Izpukice tujih valut na Tržaškem naj država prepusti Tržaškemu ozemlju. V člen, ki govori o pravicah narodnostnih skupin, naj se vnese določba, da statut priznava Slovincem vse pravice, ki so jim bile za jamčene v Spomenici o sporazumu v Londonu. Glavno mesto avtonomne dežele naj bi bil Trst.

Nizke plače za italijanske delavce v Nemčiji

Lansko leto je bilo na nemških kmetijah dela za 10.000 italijanskih kmečkih delavcev, v resnici pa je odšlo v Zahodno Nemčijo samo 6.000 italijanskih kmečkih delavcev. Mnogi so še med letom zapustili delo, ker ni bilo zadovoljni s plačo in ostalimi delovnimi pogoji. Med italijansko in nemško vlado so bila konec februarja zaključena pogajanja za zboljšanje delovnih pogojev, ki so se začela že novembra lanskega leta. Pogajanja so bila težavna. Italijani so zahtevali višje plače, in sicer vsaj takšne, kakor jih imajo italijanski kmečki delavci v Franciji. V Zah. Nemčiji je italijanski delavec moral delati 70 ur na teden, za kar je prejel 140 mark, to je 20.000 lir na mesec. V Franciji delajo Italijani 48 ur na teden in imajo pa 30.000 lir plače na mesec. Pri pogajanjih z Nemci so Italijani pristali na kompromis, tako da bodo letos plače italijanskih kmečkih delavcev v Nemčiji nekoliko v sredi med lanskimi plačami in plačami, ki jih prejemale Italijani v Franciji. Italijanski delavci v Zahodni Nemčiji ki mu bo gospodar preskrbel stanovanje in hrano, bo prejemal 160 nemških mark na mesec (okoli 24.000 lir) za to bo delal 60 ur na teden. Za vsako naduro bo prejemal 1,20 nemške marke (180 lir). Nemški gospodarji mu morajo zajamčiti vsaj 16 ur čez urnega dela na mesec. Tako bodo italijanski kmečki delavci zaslužili vsaj po 179,20 nemške marke na mesec (26.880 lir), torej 40 mark (5.000 lir) več kakor lansko leto. Zda se ni moglo ugotoviti, koliko italijanskih delavcev se bo odzvalo nemškemu povabilu in koliko jih bo potrebovalo nemško kmetištvo. Nemški kmetje se upirajo povišanju plač tujim delavcem, češ da bodo te plače kmalu do segle raven plač nemških delavcev.

Nemški kamnolomi in opekarne so lansko leto zahtevali 2000 italijanskih delavcev, v resnici pa je šlo tja 1500

Kajenje pospešuje raka na pljučih

KAJ MENIJO AMERIŠKI ZDRAVNIKI

Skupina sedmih ameriških zdravnikov je pod nadzorstvom biokemiika Franka M. Stronga na univerzi v Wisconsinu več let proučevala vpliv kajenja na obolenje pljuč za rakom in prišla do naslednjih zaključkov: Kajenje v resnici pospešuje to obolenje. Kadilec, ki pokadi pol zavoja ali več cigarete na dan, bo 5-15 krat prebol za rakom na pljučih, kakor tisti, ki ne kadi, ali pa 17 krat poprej, ako kadi 2 zavoja na dan. Zlasti je škodljivo kajenje cigaret, ne tako kajenje s pipo. Vajna je tudi izbira tobaka. Manj škodljive so cigarete s filtrom, vendar filtri ne ustrezajo vselej higienskim zahtevam.

MNENJE ANGLESKIH ZDRAVNIKOV

Ko so angleški zdravniki prvič izrekli svoje mnenje, da kajenje pospešuje raka na pljučih, so velike angleške družbe, ki prekupečujejo s tobakom, zagnale veliki kriki, češ da ni ta ugotovitev znanstveno utemeljena. Nato so angleški zdravniki na novo proučili to vprašanje in po preiskavi 40.000 primerov prišli do naslednjih ugotovitev: 1. umrljivost je večja pri tistih, ki pokadijo vsaj 25 gramov tobaka na dan; 2. za rakom na pljučih oboli čedalje več ljudi, in sicer je obolenje tem bolj verjetno, čim več nikotina kadi. Za rakom na pljučih oboli 0,07 na 1000 nekadilcev in 1,66 na tisoč močnih kadilcev. Večja je umrljivost pri kadilcih cigarete kot pri onih, ki kade pipo. Umrljivost pri tistih, ki so opustili kajenje, pada razmeroma s časom, odkar so opustili kajenje.

MEGLA, TOBAK IN BRONHITIS

Angleški profesor dr. Donald Reid je v enem izmed svojih predavanj na londonski kliniki opozoril na širjenje kroničnega bronhitisa na Angleskem. Število umrlih za jetiko pada, naraslo pa število umrlih za raki roničnim bronhitism. Na Angleskem umre v starosti od 40 do 64 let desetkrat več moških kakor n. pr. na Danskem ljudje iste starosti. Z gotovostjo ni mogoče dokazati, da sta tega pojava kriva meglina in kajenje, vendar domneva predavatelj, da je res tako.

Vesele velikonočne praznike želi:

MIRODOLNICA
DROGERIJA
NABREŽINA
vošči cenjenim odjemalcem
veselo veliko noč!

GOSTILNA
PANADA
TRST, Ulica Rossini 10
Telefon 37-909
Se priporoča

**STROJNA MIZARSKA
DELAVNICA**
Možina Karel
TRST, Ul. Bartolotti 14
Telefon 93-021

VELOX TRST - UL. RISMONDO 9 - TELEFON 30-100
IMPORT - EXPORT • ZASTOPSTVA
Soc. a. r. l.
želi svojim cenjenim odjemalcem vesele velikonočne praznike
Ekstremna glavna zaloga: **RADENSKA mineralna voda**
Pivo: **PUNTIGAM in REININGHAUS**

"SILLA"
COSSI ALFONZ
UVOZ LESA
GORICA
Ulica Duca d'Aosta 17
TEL. 34-36

IZVOZNO IN UVOZNO
PODJETJE
TVRDKA
E. Bon

Kmetovalci in vrtnarji!
Po ugodnih cenah lahko nabavite se-
menski grah »Holandski« in vse dru-
ge domače in uvožene vrste.
Vseh vrst uvožena in doma pridelana
semena, trte, sadna drevesa, razne cve-
lične sadike, vrtnice itd. — Poljedel-
ske stroje in druge potrebščine.
Strada Vecchia per l'Istria
Tel. 41-176
Marinac Vladimir

PODJETJE ŠVARA
Elektromehanična delavnica za avtomobile
in motocikle. Poprava in predelava akumulatorjev
TRST - UL. GIULIA, 28 TEL. 96-742

C. G. R.
COMMERIO GENERALE E RAPPRESENTANZE
d. z o. z.
TRST - TRIESTE
TELEF.: 37-940, 28-352
TELEGR.: CIGIERRE
VIA DELLA GEPPA, N. 9
C. P. 185

Mesnica in trgovina mesnih izdelkov
SCAREL ERMENEGILDO
GORICA, Piazza Vittoria (Travniki) 8 - Tel. 21-35

TECHNA
IMPORT-EXPORT
Zastopamo za Jugoslavijo
razne industrije strojev,
orodja in tehničnega
materiala
TRST - ULICA FABIO FILZI 17/1
Tel. 35-907 - Teleg. TECHNALUIN

ZALOGA STAVBNEGA
MATERIALA IN LESA
Celestin DANEL
OPČINE - NARODNA 77 - TEL. 21-034

OPČINE Trgovina in pekarna
Narodna ulica št. 61
Telefon 21-046
ZORA ČOK

*Društvena
gostilna Opčine*
želi cenjenim odjemalcem
obilo pihov!

**GORIŠKA
NABAVNO
PRODAJNA
ZADRUGA**
GORICA
UL. DON BOSCO 46 - TEL. 26-08

PEKARNA IN GOSTILNA NABREŽINA
Grilanc Marij in Celestina
vošči vsem cenj. odjemalcem veselo veliko noč

TRGOVINA JESTVIN
Rukanja Drago NABREŽINA
želi vsem cenj. odjemalcem obilo pihov!

**ZNANA KROJACNICA
ZA DAME IN GOSPODE**
Možetič Miro TRG GARIBOLDI 11
Telefon 90-280

Emajlirani štedilniki najmodernejših
oblik na vsa goriva.
Peči - trajno gorivo na drva, premog
ali nafto.
Popolna oprema za kuhinje, jedilnice,
restavracije, iz emajla, nerjavečega
(inox) jekla, stekla itd.
Električni likalniki, sesalci za prah,
pralni stroji, greli za vodo, hladilniki.
Dekorativni predmeti umetne obrti, od
keramike do brušenega kristala.
Lestenci ter vseh vrst električnih luči,
klasične in moderne oblike.
— PRODAJA TUDI NA OBROKE! —
TRST
Piazza S. Giovanni 1.
Telefon 35-019

Kerže

M. Švab Soave
UL. S. GIUSTO 10 - TELEF. 93-609

PROJEKTIRANJE
MONTAŽA CENTRALNIH KURJAV
IN VODOVODNIH INSTALACIJ
KLEPARSTVO

La Vinicola Istriana
TRST - TRIESTE
ul. FONDERIA 6 - Tel. 93-200

TRGOVINA IN DELAVNICA ČEVLJEV
GEC ALOJZ
TRST - Piazza Tra i Rivi 2 - Tel. 31-198
Oglejte si našo zalogo damskih, moških in
otroških čevljev
CENE UGODNE

TISKARNA
graphis
TRST - ul. Sv. FRANCISKA 20
Telefon 29-477

CARLO MISCHOU
Uvoz drv in oglja
GORICA
UL. ANGIOLINA 17
TELEFON 23-29

AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE
bratje DOLJAK
GORICA
ULICA DONIZETTI 27 - TELEF. 20-97

TRGOVINA JESTVIN
ŠKABAR JOSIP
OPČINE
NARODNA ULICA 42
TELEFON 21-026

Jožef Kerševani
GORICA, Corso Italia 24,
TRST, Ulica Coroneo 45
IMPORT
EXPORT
koles, živalnih strojev, radio apar-
atov, ter avtomobilskih nadomestnih
delov.

import - export
Julko GORICA
Via Mameli 8
Telefon 32-05

AGENCIJA
"Ello,"
GORICA, Via Mameli, 8 - Tel. 52-65
VAM PREKRBI vsakovrstne dokumente, potne liste
in konzularne vizume, SESTAVLJA prošnje in prija-
ve. POSREDOJE v prevozništvu in splošnih kupčijah

TRGOVINA PODLOG
FODERAMI
PERTOT A.
TRST - Ulica Ginnastica 22
Telefon 95-998
Vošči veselo veliko noč!

HOTEL Kras
Izborna kuhinja, pristna domača in uvožena
vina, kraški teran.
Cenjenim gostom in prijateljem želi veselo Veliko noč!
REPENTABOR - Tel. 21-331

TVRDKA
Franceschini Federico
ELEKTRIČNI IN SANITARNI MATERIAL
NABREŽINA

Cicli
COTTUR
MOTO A MOTOLEGGERE M. V.
UVOZ - IZVOZ
TRST
Predstavništvo svetovno znanih
znamk:
BIANCHI, LEGNANO, BOTTECCHIA,
LYCIE, MOTORJEV, lahkih motorjev
transportnih motorjev M.V. Bogata zala-
ga koles ter nadomestnih delov za
kolesa in motorje. Posebne cene za ju-
goslovanske kupce. Odpošiljamo direktno
večje količine in posamezne komade.
Transmisijski jermeni, trapezaste oblike.
VIA CRISPI 8-9
TELEF. 98-982

"RIBER"
PRALNI STROJI
Obiščite nas v italijanskem paviljonu
na Zagrebškem pomladanskem velesejmu!

"LINCOLN ITALIANA"
PARKETNI LOŠČILNIKI
Obiščite nas v italijanskem paviljonu
na Zagrebškem pomladanskem velesejmu!

"IGNIS"
ELEKTRIČNI IN PLINSKI ŠTEDILNIKI
HLADILNIKI
BOLDER ZA SEGREVANJE VODE
Obiščite nas v italijanskem paviljonu
na Zagrebškem pomladanskem velesejmu!

150 modelov radioaparatorov
30 televizijskih aparatov
Italijanske znamke: Autovox, Te-
lefunkon, Minerva, Siemens, Voxson
in C.G.E.
Nemške znamke: Nord Mende, No-
ra, Schaub Lorenz, Graetz, Blaupunkt.
Ameriške znamke: Stromberg Carl-
son, Motorola, Majestic.

je razstavljenih pri
RADIO SPONZA
ULICA IMBRIANI 14 - TRST - TEL. 37666

Največja svetovna proizvodnja motosuterlev
ORIGINALNI NADOMESTNI DELI PIAGGIO

Veppa
125 cc. ZA DELO
150 cc. ZA TURIZEM
150 cc. ZA ŠPORT

Agencija za prodajo:
TRST
UL. S. FRANCESCO 46, TEL. 28940

"LA VINICOLA TRIESTINA"

PREVOZNA
IN SPEDICIJSKA
TVRDKA
**Giorgio
Vitturelli**
GORICA
UL. ALFIERI, 12/A
Telef. 5004/5404
TRST
UL. LAVATINO, 2
Telefon 24-091

JESTVINE
GRUDEN EDVARD
NABREŽINA 100
Želi veselo veliko noč!

TRGOVINA JESTVIN
**KRIŽMAN - GUSTIN
VELIKI REPEN**
želi cenjenim odjemalcem
vesele praznike

GOSTILNA
FURLAN
REPENTABOR
Domača kuhinja in pristna
vina - Cene ugodne.

Bufet Pino
„Pri Jožku“
TRST
Ulica Ghenga št. 5
Telef. 24-700
Prvovrstna istrska in briška
vina. Dober pripravek in
pristna domača kuhinja

ink
A. MALOBERTI

knjigotisk - offset - fotokolor
za celofan - za metalni papir
metalne boje - analinske boje
fleksografske - litotisk i druge
najnovije: „sintometal“
sintetičke boje za litotisk
popolna pokritost - brzo sušljive
izradujemo boje po uzorku
zastupnik za Jugoslaviju:
typographic
štavar jure
trst, ulica rismondo 2

Ribarič Ivan
UVOZ • IZVOZ
VSEH VRST LESA IN TRDIH GORIV
TRST - ULICA F. CRISPI 14 - TEL. 93-502
ULICA DELLE MILIZIE 19 - TEL. 96-510

"TRANS - TRIESTE" S. a. r. l.
TRIESTE-TRST V. Donata 3 - Tel. 38-827 31-906.95-880
UVAŽA: vse lesne sortmane in produkte gozdne
industrije
IZVAŽA: vse proizvode FIATOVE avtomobilске in-
dustrije in rezervne dele. — Vse vrste
gum tvornice CEAT in vse produkte naj-
važnejših italijanskih industrij.

Trdha
SILA JOŽEF
UVOZ • IZVOZ
Vsakovrstni les za predelavo, rezan mehkl
in trdi les, jamski les in za kurjavo
TRST - Riva Gramula 6-I - Telefon 37-004

"Gondrand"
TRST - TRIESTE, VIA CARDUCCI 10
Telefon: 37-157
Telegrami: GONDRAND - TRIESTE
PODJETJE S POPOLNO USTREZAJOČO
OPREMO ZA PREVOZ GOVEJE ŽIVINE,
KONJ, PERUTNINE, MESA IN JAJO
Lastna obmojna postaja na Proseku (Gondrand Prosecco)
s hlevi za počitek živih živali

Gostilna
Ostrouška
TRST - ULICA S. NICOLÒ 1
Telef. 32-988

KMEČKA BANKA
r. z. z. o. j.
GORICA
Ulica Morelli 14 - Tel. 22-06
Ustanovljena leta 1909

a. maloberti
milano - via candiani, 47 - telefon 970-005
TVORNICI BOJA ZA ŠTAMPU
knjigotisk - offset - fotokolor
za celofan - za metalni papir
metalne boje - analinske boje
fleksografske - litotisk i druge
najnovije: „sintometal“
sintetičke boje za litotisk
popolna pokritost - brzo sušljive
izradujemo boje po uzorku
zastupnik za Jugoslaviju:
typographic
štavar jure
trst, ulica rismondo 2
DI ALBERTO URŠIČ
TRST - Ul. Cec. Rittmeyer 20 - Telefon 38-380
Imamo bogato zalogo vina Verona, furlanska,
istrska in vipavska vina ter kraški teran

Napredek industrije · Mnogo več potrošnega blaga

The diagram illustrates the cross-section of a pneumatic tire. On the left, a standard tire is shown with a thick, solid black tread. On the right, a 'Battistrada C.D.' tire is shown with a thinner tread and a cross-hatched pattern in the upper part of the sidewall. Arrows indicate the difference in thickness between the two tires. Labels in Italian identify the components:

- SPESORE DEL BATTISTRADA C.D.** (Thickness of the Battistrada C.D.)
- SPESORE DEL BATTISTRADA DEL PNEUMATICO COMUNE** (Thickness of the Battistrada of the common pneumatic)

The word **MAVI** is printed vertically on the right side of the diagram.